

Koncepcja sieci tras rowerowych dla obszarów:

Słowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Leśna Kraina Górnego Śląska” i Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Publikacja opracowana przez firmę AlexTravel.Pl Aleksandra Wilczyńska-Zgoda w ramach realizacji operacji „Opracowanie koncepcji sieci tras rowerowych”, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19.2 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”, poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Inwestor: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Leśna Kraina Górnego Śląska” oraz
Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”.

Wykonawca: AlexTravel.Pl Aleksandra Wilczyńska-Zgoda ul. Wileńska 8/17
20-603 Lublin biuro@alextravel.pl, tel. 661 702 673

Data opracowania: luty - kwiecień 2021

Inwentaryzacja: luty- marzec 2021

Autor opracowania: mgr Piotr Zgoda

1 Spis treści

2	Wstęp	6
3	Podstawa opracowania.....	6
3.1	Literatura przekazana przez Zamawiającego	6
3.2	Pozostała literatura	7
3.3	Źródła internetowe	7
3.4	Podstawy prawne.....	9
4	Definicje.....	11
5	Turystyka rowerowa na obszarze partnerskich LGD w odniesieniu do istniejących dokumentów strategicznych i planistycznych w tym regionalnych.	13
5.1	Założenia regionalnej polityki rowerowej woj. śląskiego.....	13
5.2	Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii	16
5.3	Metropolia przyjazna rowerom	16
5.4	Śląska sieć tras rowerowych	17
5.5	Strategia rozwoju powiatu będzińskiego.....	19
5.6	Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022	19
5.7	Strategia Rozwoju Gminy Świerklaniec do roku 2030.....	19
5.8	Studium zagospodarowania gminy Pilchowice.....	19
5.1	Studium zagospodarowania gminy Zbrosławice.....	20
5.2	Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego Dla Powiatu Gliwickiego.....	20
6	Uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe na obszarach LGD.....	20
7	Generatory ruchu turystycznego na obszarach LGD.....	21
7.1	obiekty służące rozwojowi kultury	21
7.2	obiekty sportu i rekreacji.....	22
7.3	zabytki	22

7.4	atrakcje przyrodnicze	22
7.5	inne generatory	22
8	Inwentaryzacja tras/szlaków rowerowych.	23
8.1	Istniejące szlaki rowerowe, trasy rowerowe.	23
8.1.1	Leśno Rajza.....	23
8.1.2	Leśna Uciecha	24
8.1.3	Liswarciański Szlak Rowerowy	25
8.1.4	Gmina Miasteczko Śląskie.....	26
8.1.5	Szlaki rowerowe gminy Siewierz	27
8.1.6	Gmina Psary.....	28
8.1.7	Powiat gliwicki szlaki rowerowe	29
8.1.8	Szlak Lubliniec – Zborowskie	31
8.1.9	Zabrzański Szlak Rowerowy	31
8.2	Planowane inwestycje w zakresie tras rowerowych.	31
8.2.1	Autostrada rowerowa w śladzie kolei 301	31
8.2.2	Szlaki gminy Krypski Młyn.....	32
8.2.3	Szlaki powiatu tarnogórskiego.....	32
8.2.4	Tour de Świerklaniec [TdŚ].....	32
8.3	Opis istniejących elementów infrastruktury rowerowej.....	33
9	Informacje ogólne o szlakach turystycznych.....	33
9.1	Podział szlaków, ze względu na cel utworzenia:	33
9.2	Zasady projektowania szlaków.	34
9.3	Zasady prowadzenia szlaków rowerowych:.....	34
9.4	Dokumentacja szlaku turystycznego.	35
9.5	Konserwacja szlaków	36
10	Koncepcja sieci szlaków rowerowych na obszarze LGD	36
10.1	Rodzaje oznakowania	36

10.1.1	Znaki malowane.....	36
10.1.2	Tabliczki i słupki.....	37
10.1.3	Znaki typu R-1	37
10.1.4	Znak R-3 (drogowskaz)	38
10.1.5	Znaki grupy R-4.....	39
10.1.6	Znak A-24 „uwaga rowerzyści”.....	40
10.1.7	Znak B-33 „ograniczenie prędkości”.....	40
10.1.8	Wymogi formalno-prawne.....	40
10.2	Barierzy dla szlaków rowerowych	44
10.3	Proponowane szlaki turystyczne	45
10.3.1	Szlak północ – południe.....	46
10.3.2	Szlak Małej Panwi	49
10.3.3	Szlak Brynicy i Czarnej Przemszy.....	53
10.3.4	Szlak łącznik do Miasteczka Śląskiego	57
10.3.5	Szlak Obszar Warowny Śląsk [OWŚ]	58
10.3.6	Pętla Zbroslawicka.....	61
10.3.7	Mamucim śladem.....	64
10.3.8	Lubliniec – szlak Mała Panew	66
10.3.9	Jeziora Zagłębia	69
10.3.10	Las Wymysłowski.....	71
10.4	Uzupełnienie infrastruktury turystycznej	72
10.4.1	Tablice duże 2x2 metry.....	72
10.4.2	Tablice małe 1x1 metr	73
10.4.3	Mapa turystyczna 1: 50 000.....	74
10.4.4	Ścieżki rowerowe.....	75
10.5	Zielony ład dla infrastruktury rowerowej.....	76
10.6	Odcinki szlaków poza LGD	76

11	Kosztorys	82
12	Załączniki.....	85

2 Wstęp

Celem bieżącego opracowania jest analiza stanu infrastruktury rowerowej oraz stworzenie koncepcji oznakowania nowych szlaków/ tras rowerowych na terenie LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska” oraz LGD „Brynica to nie granica” z jednoczesnym uwzględnieniem rozwiązań przebiegu regionalnych/wojewódzkich korytarzy ruchu rowerowego opracowanych przez Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego w Katowicach.

Koncepcja oznakowania została opracowana w oparciu o przyjęte do stosowania na terenie woj. śląskiego standardy infrastruktury rowerowej oraz wydane ustawy, rozporządzenia i inne dokumenty dotyczące infrastruktury rowerowej.

Zakres opracowania

1. Analiza dostępnych źródeł informacji o istniejącej infrastrukturze rowerowej na terenie obu LGD;
2. Poznanie oczekiwań członków LGD co do rozwoju turystyki rowerowej na ich terenie;
3. Wybranie kierunków działań oraz zaproponowanie korytarzy do oznakowania sieci tras rowerowych;
4. Inwentaryzacja w terenie poszczególnych korytarzy tras rowerowych;
5. Przeprowadzenie konsultacji opracowanego projektu oznakowania tras przy zaangażowaniu członków LGD, zarządców dróg i terenów leśnych.

3 Podstawa opracowania

3.1 Literatura przekazana przez Zamawiającego

1. Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej, wyd. Górnośląsko- Zagłębiowska Metropolia, Katowice 2018
2. Założenia regionalnej polityki rowerowej województwa śląskiego wraz z koncepcją sieci regionalnych tras rowerowych (w ujęciu korytarzowym), Biuro ds. Planowania Przestrzennego Katowice, czerwiec 2019 r.

3.2 Pozostała literatura

3. Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009 – 2020, Będzin, 06.2014 r.
4. Instrukcja znakowania szlaków turystycznych PTTK, Warszawa 2014
5. Miasteczkowe weekendowe trasy rowerowe, folder z mapą
6. Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla górnośląsko – zagłębiowskiej metropolii (GZM), PPU „Inkom”, Katowice 2018
7. Gmina Pilchowice, mapa trasy rowerowej nr 6
8. Gmina Woźniki, mapa turystyczna 1:50 000
9. Koncepcja systemu dróg rowerowych w powiecie będzińskim, Neuteno, Kraków 2016
10. Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego Dla Powiatu Gliwickiego (Plan Transportowy), Rada Powiatu Gliwickiego, 09.2014 r.
11. Strategia Rozwoju Gminy Świerklaniec do roku 2030, Rada Gminy Świerklaniec, 07.2017 r.
12. Strategia Rozwoju Turystyki Powiatu Tarnogórskiego na lata 2011-2020, Listopad, 2010
13. Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022, Rada Powiatu Tarnogórskiego, Tarnowskie Góry, 10.2016 r.
14. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pilchowice, Rada Gminy Pilchowice, Pilchowice, 11.2016 r.
15. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zbrostawice, Rada Gminy Zbrostawice, Gliwice, 04.2004 r.
16. Szlak rowerowy „Leśno Rajza” mapa turystyczna, Azymut, Łódź, 2014
17. Śląska Sieć Tras Rowerowych, PTTK O. Kolejowy w Gliwicach, Gliwice 2011
18. Śląska Sieć Tras Rowerowych Oznakowanie tras rowerowych w woj. śląskim Gmina Psary Trasy nr 5, 426 i 507 (Organizacja ruchu drogowego), P. Rościszewski, Gliwice 2014
19. Uchwała Nr XXXIII/272/13 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 31.12.2013. (Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Świerklaniec na lata 2013-2020)
20. W drogę z „Leśną Krainą Górnego Śląska” odkryj najciekawsze miejsca razem z nami, przewodnik turystyczny

3.3 Źródła internetowe

1. Autostrada rowerowa koncepcja <https://metropoliagzm.pl/2020/10/02/pyskowice-wybudujmy-wspolnie-autostrade-rowerowa-dla-podregionu-gliwickiego/>
2. Gmina Bobrowniki <https://www.bobrowniki.pl/informator,m6.html>

3. Gmina Ciasna, turystyka <https://ciasna.pl/cms/3592>
4. Gmina Herby <https://www.herby.pl/>
5. Gmina Kalety <http://kalety.pl/Turystyka-6-6.html>
6. Gmina Kochanowice <http://kochanowice.pl/turystyka/>
7. Gmina Koszęcin <https://www.koszecin.pl/>
8. Gmina Krupski Młyn <https://krupskimlyn.pl/sciezki-rowerowe/1/trasy-rowerowe-przebiega-jace-przez-gmine-krupski-mlyn>
9. Gmina Miasteczko Śląskie, szlaki turystyczne <https://miasteczko-slaskie.pl/lesno-raja>
10. Gmina Mierzęcice, turystyka <https://www.mierzecice.pl/dla-mieszkancow/sport-i-rekreacja>
11. Gmina Ożarówce <https://www.ozarowice.pl/Turystyka/146/>
12. Gmina Pawonków <https://www.pawonkow.pl/>
13. Gmina Pilchowice- szlaki turystyczne <https://pilchowice.pl/szlaki-turystyczne/>
14. Gmina Psary <http://www.psary.pl/>
15. Gmina Pyskowice, geoportalu <http://www.mpyskowice.e-mapa.net/>
16. Gmina Pyskowice, plan miasta <https://mapa.pyskowice.pl/>
17. Gmina Rudziniec, szlaki turystyczne <https://www.rudziniec.pl/informator/turystyka-sport>
18. Gmina Rudziniec, geoportal <https://rudziniec.e-mapa.net/>
19. Gmina Siewierz, geoportal <https://sip.gison.pl/siewierz>
20. Gmina Siewierz, turystyka <http://www.siewierz.pl/2/#menu>
21. Gmina Sośnicowice <http://www.sosnicowice.pl/>
22. Gmina Świerklaniec, turystyka <http://turystyka.swierklaniec.pl/>
23. Gmina Toszek, trasy rowerowe, <https://turystyka.toszek.pl/2674/458/szlaki-rowerowe.html>
24. Gmina Tworóg geoportal https://sip.gison.pl/tworog_tworog
25. Gmina Wielowieś <http://www.wielowies.pl/>
26. Gmina Woźniki <https://wozniki.pl/>
27. Gmina Zawadzkie, turystyka <https://zawadzkie.pl/1915/419/turystyka-w-gminie-zawadzkie.html>
28. Gmina Zbrostawice <http://www.zbroslawice.pl/>
29. Komisja Europejska, Zielony Ład https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl
30. Leśno Rajza, szlak turystyczny https://pl.wikipedia.org/wiki/Le%C5%9Bno_Rajza

31. Leśno Uciecha, szlak turystyczny https://pl.wikipedia.org/wiki/Le%C5%9Bno_Uciecha
32. Liswarciański Szlak Rowerowy <http://lgd-klobuck.pl/23/17/opis.html>
33. Miasto Lubliniec, geoportal <https://mlubliniec.e-mapa.net/>
34. Miasto Tarnowskie Góry, trasy rowerowe [Trasy rowerowe – Tarnowskie Góry \(tarnowskie-gory.pl\)](http://trasyrowerowe-tarnowskie-gory.pl)
35. Nadleśnictwo Brynek <https://brynek.katowice.lasy.gov.pl/>
36. Nadleśnictwo Herby <https://herby.katowice.lasy.gov.pl/>
37. Nadleśnictwo Koszęcin <https://koszecin.katowice.lasy.gov.pl/>
38. Nadleśnictwo Lubliniec <https://lubliniec.katowice.lasy.gov.pl/>
39. Nadleśnictwo Rudziniec <https://rudziniec.katowice.lasy.gov.pl/>
40. Nadleśnictwo Rybnik <https://rybnik.katowice.lasy.gov.pl/>
41. Nadleśnictwo Siewierz <https://siewierz.katowice.lasy.gov.pl/>
42. Nadleśnictwo Świerklaniec <https://swierklaniec.katowice.lasy.gov.pl/>
43. Powiat Będziński geoportal <http://www.geo.powiat.bedzin.pl/>
44. Powiat Będziński, szlaki turystyczne <https://powiat.bedzin.pl/turystyka-menu/szlaki-turystyczne-menu>
45. Powiat Lubliniecki, promocja <https://www.lubliniec.starostwo.gov.pl/materialy-promocyjne-r58.html>
46. Powiat Gliwicki, szlaki rowerowe <http://www.starostwo.gliwice.pl/rowerem-przez-powiat-gliwicki.html>
47. Powiat Tarnogórski <https://powiat.tarnogorski.pl/>
48. Śląski Klub Znakarzy Tras Turystycznych <http://www.kztt.org.pl/>
49. Województwo Śląskie, szlaki rowerowe <https://www.slaskie.travel/>
50. Zabrzeński Szlak Rowerowy <https://miastozabrze.pl/2011/04/01/zabrzanski-szlak-rowerowy/http://gis.um.zabrze.pl/bike/>

3.4 Podstawy prawne

Projektowanie, oznakowanie w terenie oraz utrzymanie rowerowych szlaków turystycznych zostanie wykonane zgodnie z obowiązującym prawem, a zatem:

- Prawo o ruchu drogowym, Ustawa z dnia 30.08.2012r. późniejszymi zmianami Dz. U. z 2012r. poz. 1137

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 09.09.2019r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach Dz. U. z 2019r. poz. 2311
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Wodnej z dnia 02.03.1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie Dz. U. z 1999r. nr 43 poz. 430 z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31.07.2002r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych Dz. U. z 2002r. nr 170 poz. 1393
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23.09.2003r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem Dz. U. z 2003r. nr 177 poz. 1729 z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach państwowych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 1153)
- Założenia regionalnej polityki rowerowej województwa śląskiego wraz z koncepcją sieci regionalnych tras rowerowych, Katowice 2019
- Instrukcja Znakowania Szlaków Turystycznych, wydanej przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Warszawa 2014.

Znakowane szlaki turystyczne podlegają ochronie prawnej na podstawie ustawy z 20 maja 1971r.

– Kodeks wykroczeń (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 482 z późn. zm.), którego art. 85 stanowi: „§ 1. Kto samowolnie ustawia, niszczy, uszkadza, usuwa, włącza lub wyłącza znak, sygnał, urządzenie ostrzegawcze lub zabezpieczające albo zmienia ich położenie, zasłania je lub czyni niewidocznymi, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto samowolnie niszczy, uszkadza, usuwa lub ustawia znak turystyczny.

§ 3. w razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 lub 2 można orzec obowiązek zapłaty równowartości zniszczonego lub uszkodzonego przedmiotu albo obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.”

4 Definicje

Administrator szlaków turystycznych jest to instytucja, która:

– zarządza pojedynczym szlakiem lub siecią szlaków na określonym terenie (np. w gminie, powiecie, województwie), posiada dokumentację administrowanych szlaków i prowadzi niezależną, samodzielną politykę w zakresie znakowania, utrzymania i monitorowania szlaków turystycznych na administrowanym terenie.

Administrator szlaku jest odpowiedzialny za prawidłowe oznakowanie trasy szlaku, z wyłączeniem nawierzchni dróg i ścieżek, infrastruktury technicznej (np. kładki, barierki, poręcze, mostki) i rekreacyjno-turystycznej (np. parkingi, miejsca odpoczynku, platformy widokowe).

Droga dla rowerów – droga lub jej część przeznaczona dla ruchu rowerów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Droga dla pieszych i rowerzystów – przestrzeń dla pieszych i rowerzystów oznakowana znakami C–16 i C–13. Umieszczone na jednej tarczy symbole znaków C–13 i C–16 oddzielone kreską poziomą oznaczają, że droga jest przeznaczona dla pieszych i kierujących rowerami. Ruch pieszych i rowerów odbywa się na całej powierzchni tak oznaczonej drogi. Umieszczone na jednej tarczy symbole znaków C–13 i C–16 oddzielone kreską pionową oznaczają drogę dla rowerów i drogę dla pieszych położone obok siebie, odpowiednio po stronach wskazanych na znaku. Kierujący rowerami są obowiązani do korzystania z tak oznakowanych dróg, jeżeli są one wyznaczone dla kierunku, w którym poruszają się lub zamierzają skręcić.

Szlak turystyczny: Szlakiem turystycznym jest wytyczona i oznakowana jednolitymi znakami (symbolami) wyposażona w urządzenia i znaki informacyjne trasa wędrówki zapewniająca bezpieczne jej przebycie turyście o przeciętnym poziomie umiejętności i doświadczenia bez względu na porę roku i poza ekstremalnymi warunkami pogodowymi. Szlak lub jego odcinek może być czasowo zamknięty, jeżeli wymagają tego szczególne warunki (np. niekorzystne warunki pogodowe, zagrożenie lawinowe, prace leśne czy czasowa ochrona walorów przyrodniczych).

Na terenie Polski wyróżniamy następujące rodzaje szlaków turystycznych:

- piesze (nizinne i górskie, Nordic Walking),
- narciarskie,

- rowerowe: to trasa wycieczkowa dla rowerzystów, oznaczona znakami R-1 wyznaczającymi jej przebieg. Zgodnie z normami znakowania PTTK szlaki rowerowe oznaczone są białymi kwadratami z czarnym symbolem roweru i paskiem koloru szlaku. Można jednak spotkać w terenie oznaczenia nie trzymające się tych norm.
- konne (nizinne i górskie),
- kajakowe.

Ścieżka rowerowa lub droga dla rowerów – wydzielony pas terenu (ciąg komunikacyjny) przeznaczony dla ruchu rowerowego. Według prawa o ruchu drogowym: droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi oraz oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Trasa turystyczna - szlak turystyczny, który nie został oznakowany w terenie. Np. został opisany wyłącznie w przewodniku, bądź pokazany na mapie.

Trasa rowerowa - to czytelny, oznakowany i spójny ciąg różnych rozwiązań infrastrukturalnych umożliwiających wygodną i bezpieczną jazdę rowerem.

Trasa rowerowa może obejmować:

- drogi dla rowerów oraz drogi dla rowerów i pieszych, pasy i kontrapasy rowerowe;
- ulice o uspokojonym ruchu (strefa 30);
- strefy zamieszkania;
- łączniki rowerowe;
- drogi niepubliczne (np. wały rzek, drogi techniczne, nieczynne linie kolejowe);
- drogi publiczne o małym natężeniu ruchu samochodowego;
- inne odcinki, które mogą być bezpiecznie i wygodnie wykorzystywane przez rowerzystów.

Trasa rowerowa może być oznakowana w sposób jednolity, ale nie musi być drogą dla rowerów w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o Ruchu Drogowym, może natomiast obejmować odcinki takich dróg.

Regionalna trasa rowerowa (RTR) – to trasa rowerowa o znaczeniu wojewódzkim, łącząca subregiony albo/i łącząca województwo śląskie z województwami sąsiednimi, Republiką Czeską albo Republiką Słowacką; przebiegająca przez ważne miasta regionu, obszary cenne przyrodniczo i kulturowo, miejsca dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego. RTR charakteryzuje się wysokim standardem technicznym odpowiadającym określonym w niniejszym dokumencie kryteriom zgodnym ze

Standardem i wytycznymi kształtowania infrastruktury rowerowej oraz standardami EuroVelo. Minimalna długość RTR wynosi 30 km.

5 Turystyka rowerowa na obszarze partnerskich LGD w odniesieniu do istniejących dokumentów strategicznych i planistycznych w tym regionalnych

Na terenie LGD opracowano kilka dokumentów opisujących turystykę rowerową. Zostały one opracowane na różnych poziomach administracji od gminy po samorząd województwa. Gminy koncentrują się na znakowaniu szlaków na swoim obszarze oraz budowaniu dróg dla rowerów w miejscach o największym natężeniu ruchu samochodowego.

Samorząd województwa zajmuje się stworzeniem sieci regionalnych tras rowerowych o wysokim standardzie podróżowania.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia opisała szczegółowo standardy budowy infrastruktury rowerowej na swoim obszarze.

5.1 Założenia regionalnej polityki rowerowej woj. śląskiego

Założenia regionalnej polityki rowerowej województwa śląskiego wraz z koncepcją sieci regionalnych tras rowerowych (w ujęciu korytarzowym).

Jest to dokument opisujący cele oraz plany stworzenia sieci regionalnych tras rowerowych [RTR] na terenie województwa śląskiego. Opisane tutaj RTR będą się przecinały z projektowanymi rowerowymi szlakami turystycznymi na terenie obu LGD. Nowo powstałe RTR zapewnią szybki i bezpieczny dojazd do szlaków tematycznych z głównych ośrodków miejskich województwa.

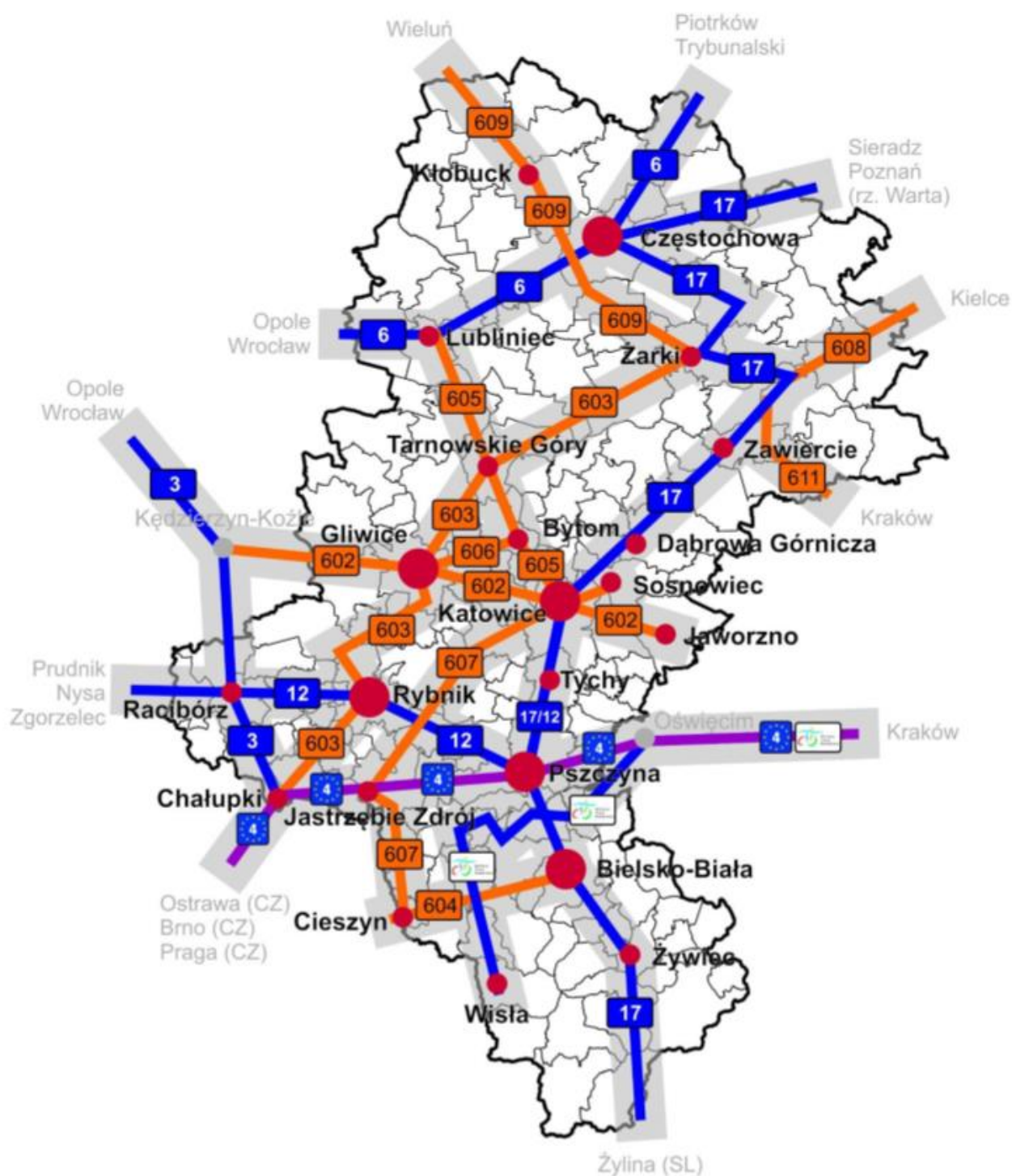
Samorząd województwa podejmuje szereg działań w zakresie popularyzacji transportu rowerowego oraz rozwoju infrastruktury rowerowej. Obecnie realizacja infrastruktury rowerowej w województwie śląskim, jak w większości województw w kraju, nie jest wynikiem prowadzonej w tym zakresie polityki. Istniejące drogi rowerowe służą przede wszystkim celom rekreacyjnym na wyizolowanych obszarach, w mniejszym stopniu służą przemieszczaniu się w obrębie województwa, np. w celu dojazdu do pracy. Znaczna część nowych odcinków dróg rowerowych powstaje przy okazji modernizacji i budowy dróg. Wiele realizacji to punktowe inicjatywy lokalne. Powszechny jest brak stosowania jednolitych standardów, zarówno przy projektowaniu, jak i realizacji oraz oznakowaniu tras.

Założenia ogólne:

- regionalna polityka rowerowa jest częścią polityki rozwoju województwa i jest spójna z regionalnymi dokumentami o charakterze strategicznym;
- regionalna polityka rowerowa określa cele i działania niezbędne do ich wdrażania;
- regionalna polityka rowerowa wskazuje kierunki rozwoju infrastruktury rowerowej i regionalnych tras rowerowych województwa śląskiego;
- regionalna polityka rowerowa określa kryteria niezbędne dla zapewnienia wysokiego poziomu projektowania i realizacji infrastruktury rowerowej;
- regionalna polityka rowerowa wypracowana jest w procesie szerokiej partycypacji społecznej.

Na terenie LGD powstaną następujące regionalne trasy rowerowe:

- 6 Opole – Lubliniec – Częstochowa – Piotrków Trybunalski
- 605 Bytom – Tarnowskie Góry – Lubliniec
- 603 Rybnik – Gliwice – Tarnowskie Góry – Żarki
- 602 Gliwice – Kędzierzyn Koźle

Mapa 6. Propozycja numeracji tras rowerowych na obszarze woj. śląskiego.
Trasy międzynarodowe EuroVelo (fioletowy), trasy krajowe (niebieski), trasy wojewódzkie (pomarańczowy).

5.2 Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii

W dokumencie w sposób szczegółowy opisano zagadnienia odnośnie:

- Planowania ruchu rowerowego;
- Projektowania tras rowerowych;
- Rozwiązań na skrzyżowania z ruchem rowerowym;
- Wymagań technicznych dla pozostałej infrastruktury rowerowej;
- Oznakowania i utrzymania tras rowerowych;

Metropolitalne trasy rowerowe jako integralna część sieci tras o znaczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym, oznakowane będą za pomocą znaków grupy R–4. Stosowanie oznakowania typu R–4, a w szczególności numeracja i identyfikacja tras, muszą być zgodne z zaleceniami Zespołu ds. mobilności rowerowej przy Konwencie Marszałków Województw RP. Dlatego decyzje o możliwości zastosowania znaków R–4 przez gminy oraz o przyznaniu im konkretnych numerów podejmować będą metropolitalny oraz wojewódzki oficer rowerowy.

- Integracji transportu zbiorowego z rowerowym.

5.3 Metropolia przyjazna rowerom

Poniżej zacytowano fragmenty studium Metropolia przyjazna rowerom.

Opracowanie studium głównych tras rowerowych Metropolii nie zawiera pełnej inwentaryzacji istniejącej infrastruktury rowerowej, co ze względów organizacyjno-merytorycznych wykraczało poza zakres bieżącej fazy prac nad projektowaniem rozwoju systemu tras rowerowych dla GZM, ograniczając się głównie do jej wykonania tam, gdzie planowane były już uprzednio (studium tras z 2014 r.) i obecnie (rozszerzenie terytorialne) korytarze zakwalifikowane do głównych tras rowerowych.

Na terenie prawie wszystkich gmin Metropolii znajdują się zazwyczaj nie powiązane ze sobą odcinki dróg dla rowerów i ciągów pieszo-rowerowych. Prawie każdy z tych odcinków zawiera elementy niestandardowe, tj. nawierzchnię z kostki betonowej, niestandardową szerokość, wysokie krawężniki, przejazdy dla rowerzystów poza osią drogi dla rowerów lub ich brak, zbyt małe promienie łuków poziomych, niewłaściwie wybudowane przecięcia ze zjazdami, a także nierozwiązane miejsca połączeń dróg dla rowerów z jezdnią na końcach i na skrzyżowaniach pośrednich. Wciąż budowane są nowe niestandardowe odcinki infrastruktury rowerowej.

Projektowane trasy rowerowe stanowią aktualizację rozwijanej od 1999 roku koncepcji Śląskiej Sieci Tras Rowerowych, której głównym zadaniem było połączenie ze sobą wszystkich gmin województw śląskiego i opolskiego oraz przygranicznych terenów województw sąsiednich.

Wszystkie trasy proponowane przez autorów studium stanowią bezpośrednie połączenia centrów gmin, a w niektórych nielicznych przypadkach - bezpośrednie połączenia większych dzielnic i miejscowości. Zgodnie z zasadami projektowania trasy tworzą kompletną sieć takich połączeń, a każda trasa projektowana jest na zasadzie „rybiego kręgosłupa”, do którego poszczególne gminy powinny dodawać (najlepiej w ramach opracowywanych całościowo koncepcji gminnych systemów tras rowerowych) „ości”, tj. dojazdy do poszczególnych dzielnic, miejscowości i obiektów.

Łącznie na terenie GZM zaplanowano 1632,9 km głównych tras rowerowych oraz uzupełniających je tras drugorzędnych i łączników. Planowana sieć obejmuje 87 fragmentów tras rowerowych, w tym 33 główne trasy rowerowe (w 34 odcinkach) oraz uzupełniających je 45 ważniejszych drugorzędnych tras rowerowych (w 47 odcinkach) i 9 łączników.

Projektowana infrastruktura będzie wykorzystywać istniejące elementy dróg. Drogi dla rowerów i ciągi pieszo-rowerowe, które nie spełniają odpowiednich standardów będą przebudowywane (modernizowane) lub remontowane. Na istniejących trasach rowerowych zostaną wykonane brakujące przejazdy dla rowerzystów lub zostanie poprawiona ich geometria.

Uzyskanie wysokich parametrów dróg dla rowerów i ciągów pieszo-rowerowych w istniejących pasach drogowych będzie możliwe m.in. w przypadku zmniejszenia ilości miejsc parkingowych w obecnych pasach drogowych i poszerzenia tych pasów o fragmenty przydomowych ogródków i trawników, łącznie z wycinką (lub przesadzeniem) znajdujących się tam drzew i krzewów, a także w wyniku przebudowy niektórych skrzyżowań.

Studium zakłada wykonanie jednolitego oznakowania znakami typu R-4. Szczegółowy przebieg planowanych tras przedstawiono na załączniku nr 4 do niniejszej koncepcji.

5.4 Śląska sieć tras rowerowych

Poniżej zacytowano fragmenty strony internetowej Klubu.

Opracowana przez członków Śląskiego Klubu Znakarzy Tras Turystycznych przy Oddziale Kolejowym PTTK w Gliwicach około 2011 roku.

Zgodnie ze swoją specjalizacją Klub proponuje samorządom realizację Śląskiej Sieci Tras Rowerowych. Koncepcja tej sieci opiera się o wieloletnie doświadczenia PTTK wypraktykowane przy

projektowaniu sieci szlaków turystycznych, a także m.in. o naukowe zasady projektowania tras rowerowych opracowane przez holenderską organizację CROW.

Ogólna koncepcja tej sieci była pomysłem Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w Katowicach, który usiłował realizować ją w latach 1999-2003. Koncepcja zakładała powstanie w woj. śląskim i jego otoczeniu sieci tras głównych dalekobieżnych, łączących duże miasta i ośrodki atrakcyjne pod względem krajoznawczym i wypoczynkowym oraz uzupełniających je tras drugorzędnych lokalnych.

Od 2003 r. Klub Znakarzy Tras Turystycznych aktualizuje koncepcję Śląskiej Sieci Tras Rowerowych we własnym zakresie i samorzutnie rozszerzył ją na teren woj. opolskiego. Z uwagi na brak ogólnopolskiej numeracji tras rowerowych przyjęto numerację lokalną z rezerwą numerów od 1 do 99 dla tras głównych i powtarzającymi się numerami od 101 do 999 dla pozostałych tras w woj. śląskim i woj. opolskim – w razie potrzeby w spisach dodawana jest do tych numerów odpowiednio litera S lub O.

Rysunek 2 koncepcja oznakowania pomiędzy Tarnowskimi Górami a Sievierzem

Koncepcja zawiera spis 4 międzynarodowych tras rowerowych i 36 pierwszorzędnych (głównych), z których większość przekracza granicę województwa śląskiego. Ponadto spis zawiera blisko

400 tras drugorzędnych. Większość z nich nie została oznakowana w terenie. Na obszarze LGD trasy z tej koncepcji zostały zaprojektowane i oznakowane głównie na terenie powiatu gliwickiego.

5.5 Strategia rozwoju powiatu będzińskiego

W dokumencie wskazano następujące cele strategiczne dotyczące turystyki rowerowej:

- sprawna i efektywna infrastruktura;
- budowa rowerowych ciągów transportowych, będących uzupełnieniem ciągów gminnych;
- promowanie istniejących i wytyczanie nowych szlaków turystycznych;
- rozwój infrastruktury sportowej.

5.6 Strategia Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022

W dokumencie wskazano następujące cele strategiczne dotyczące turystyki rowerowej:

- współpraca wielopodmiotowa – budowa dróg rowerowych;
- budowa drogi rowerowej Tarnowskie Góry – jezioro Chechło – Nakło;
- budowa drogi rowerowej Laryszów – Miedary;
- budowa drogi rowerowej Radzionków – Tarnowskie Góry;
- budowa ścieżki rowerowej na ulicy Parkowej w Świerklańcu do granicy z miastem Piekary Śląskie.

5.7 Strategia Rozwoju Gminy Świerklaniec do roku 2030

W dokumencie wskazano następujące cele strategiczne dotyczące turystyki rowerowej:

- Świerklaniec dla turystów, budowa systemu ścieżek rowerowych – łączących atrakcje, sołectwa.

5.8 Studium zagospodarowania gminy Pilchowice

W dokumencie wskazano następujące cele strategiczne dotyczące turystyki rowerowej:

- Zakłada się rozbudowę istniejącej sieci tras rowerowych w taki sposób, aby możliwe było okrążenie gminy na rowerze i jednocześnie odwiedzenie zlokalizowanych na jej terenie atrakcji turystycznych.
- Parkingi dla rowerów powinny zostać zrealizowane dla obiektów użyteczności publicznej, jak np. Urząd Gminy, przystanek kolejowy, kościoły, obiekty kultury i oświaty, tereny sportowo- rekreacyjne.
- Należy zadbać o możliwość dojazdu rowerów do obiektu poprzez rozwiązania geometryczne na skrzyżowaniach i odcinkach drogowych.

5.1 Studium zagospodarowania gminy Zbrostawice

W dokumencie wskazano następujące cele dotyczące turystyki rowerowej:

- dopuszcza się prowadzenie ruchu rowerowego na drogach lokalnych i dojazdowych w ramach istniejącego pasa drogowego; na drogach tranzytowych drogi rowerowe powinny być prowadzone na wydzielonym pasie – wydzielonym – od jezdni;
- drogi i ścieżki rowerowe powinny być oznakowane;
- realizacja tras rowerowych o charakterze turystycznym, rekreacyjnym i sportowym prowadzonych przez atrakcyjne przyrodniczo i widokowo obszary (niekoniecznie utwardzonych).

5.2 Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego Dla Powiatu Gliwickiego

W dokumencie wskazano następujące cele strategiczne dotyczące turystyki rowerowej:

- integracja transportu publicznego z indywidualnym;
- wspólna infrastruktura umożliwiająca łączenie podróży realizowanych transportem publicznym i transportem indywidualnym (np. parkingi dla samochodów i rowerów stanowiące element zintegrowanych węzłów przesiadkowych);
- wspólne usługi umożliwiające łączenie podróży realizowanych transportem publicznym i transportem indywidualnym (np. wypożyczalnie samochodów i rowerów, między innymi umożliwiające oddanie środka transportu w innym miejscu, niż to w którym nastąpiło wypożyczenie);
- zintegrowane węzły przesiadkowe w punktach w których będzie to zasadne;
- parkingi „Park & Ride” i „Park & Bike”.

6 Uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe na obszarach LGD

Według podziału Polski na makroregiony fizycznogeograficzne obszar obu LGD znajduje się na terenie następujących krain geograficznych:

1. Wyżyna Śląska, zajmuje obszar na południe od linii Wielowieś – Księży Las – Miasteczko Śląskie – Zendek – Siewierz;
2. Nizina Śląska, zajmuje obszar na północ od Krupskiego Młyna, na zachód od Lublińca i południe od linii Pawonków – Dobrodzień;
3. Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, zajmuje pozostałą część obu LGD.

Najważniejsze formy ochrony przyrody na terenie obu LGD to:

1. Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą, położony na północ od linii Woźniki – Ciasna;

2. Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, położony na południe od Sośnicowic;
3. NATURA 2000 Dolina Małej Panwi, położony za zachód od Krupskiego Młyna;
4. NATURA 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie;
5. NATURA 2000 Lipienniki w Dąbrowie Górniczej, położony na wschód od zbiornika Kuźnica Warężyńska;
6. NATURA 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic, położone w lasach pomiędzy Woźnikami a Ożarówkami;
7. NATURA 2000 Hubert, na terenie gminy Toszek.

Regiony historyczne i kulturowe na terenie obu LGD to:

1. Śląsk, zdecydowana większość opisywanego terenu;
2. Małopolska, jej zachodnia granica przebiega w okolicy Siewierza.

Tak duża różnorodność geograficzna, przyrodnicza i historyczna zapewnia doskonałe warunki do rozwoju turystyki.

7 Generatory ruchu turystycznego na obszarach LGD

Generatorami ruchu nazywane są wszelkie punkty będące miejscem rozpoczęcia lub zakończenia podróży. Mogą być nimi punkty generujące ruch w dni robocze – jak np. miejsca pracy, budynki oświaty publicznej i niepublicznej oraz punkty generujące ruch w dni wolne od pracy obiekty służące rozwojowi kultury, sportu i rekreacji, zabytki, formy ochrony przyrody.

W dni robocze ruch będą generowały centra dużych miejscowości oraz miast ze względu na dojazdy do miejsc pracy czy edukacji. Ruch ten nie jest przedmiotem niniejszego opracowania.

Tworząc koncepcję oznakowania rowerowych szlaków turystycznych skoncentrowano się na weekendowych generatorach ruchu, czyli miejscach które będą celem podróży podczas kilkugodzinnej wycieczki rowerowej.

Generatory ruchu można podzielić na kilka kategorii (wskazano wybrane najważniejsze obiekty na terenie LGD):

7.1 obiekty służące rozwojowi kultury

- Herby, Izba dydaktyczno-muzealna przy Nadleśnictwie
- Lisowice, Muzeum Paleontologiczne, gmina Pawonków

- Pyskowice, skansen kolejowy
- Taciszów, ludwisarnia
- Zborowskie, Budynek Fajczarni, gmina Ciasna

7.2 obiekty sportu i rekreacji

- Koszęcin, Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji
- Góra Siewierska, Centrum Edukacji Ekologicznej

7.3 zabytki

- Brynek, Zespół pałacowo-parkowy, gmina Tworóg
- Dzierżno, Śluza na kanale gliwickim
- Most Wiszący nad Małą Panwią, gmina Krupski Młyn
- Pilchowice, Sala Damrota oraz park Damrota
- Pławniowice, Zespół pałacowo-parkowy, gmina Rudziniec
- Ptakowice, Sztolnia Głęboka Fryderyk
- Pyskowice, Ratusz oraz zabudowa centrum
- Schrony i obiekty wojskowe Obszaru Warownego Śląsk
- Siewierz, Zamek
- Świerklaniec, Zespół pałacowo-parkowy
- Toszek, Zamek
- Wielowieś, Pałac
- Woźniki, drewniany Kościół Św. Walentego
- Zawada, Stacja wodociągowa, gmina Zbrostawice

7.4 atrakcje przyrodnicze

- doliny rzek, np. Mała Panew, Brynica, Czarna Przemsza,
- jeziora, np. Pławniowickie, Kozłowa Góra, Przeczyckie
- rezerwat przyrody Góra Grojec
- rezerwat przyrody Wydma Dziewcza Góra
- Różanecznik Katawbijski, gmina Kochanowice

7.5 inne generatory

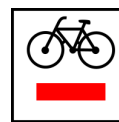
- Bibiela – Pasieki , Baśniowe Pasieki, gmina Miasteczko Śląskie
- Ichtipark, Kalety ul. Fabryczna

- Pyskowice, geopunkt
- Pyrzowice, punkty widokowe na lotnisku

8 Inwentaryzacja tras/szlaków rowerowych.

Na podstawie analizy materiałów kartograficznych, internetowych i opisów terenu zinwentaryzowano przebieg istniejących szlaków rowerowych na terenie LGD oraz w gminach ościennych. Późniejsza wizja

lokalna wykazała stan oznakowania szlaku. Brano pod uwagę szlaki znakowane znakiem drogowym typu R-1 lub R-4.

8.1 Istniejące szlaki rowerowe, trasy rowerowe.

8.1.1 Leśno Rajza

Leśno Rajza czyli „długa przejażdżka po lesie”, to szlak rowerowy w powiecie tarnogórskim i lublinieckim. Stworzony został na podstawie porozumienia partnerskiego przez 6 gmin: Kalety, Świerklaniec, Koszęcin, Woźniki, Tworóg i Miasteczko Śląskie. Szlak rowerowy poprowadzony jest głównie przez obszary leśne Nadleśnictwa Świerklaniec, Koszęcin i Brynek. Szlak rowerowy Leśno Rajza składa się z:

- pętli głównej, która oznaczona jest zielonym rowerem i podpisana skrótem LR. Długość ok. 90km.
- tras dojazdowych, odnóg do:
 - Świerklaniec (Park i Jezioro Świerklaniec)
 - Woźniki
 - Psary (rezerwat „Góra Grojec”)
 - Nakło Śląskie
- tras rowerowych Miasteczka Śląskiego
 - trasa nr 1 (czerwona) – 27km
 - trasa nr 23 (niebieska) – 11km
 - trasa nr 32 (żółta) – 7km
 - trasa nr 426 (żółta) – 12,7km
- małej pętli wokół Jeziora Chechło-Nakło

Wnioski z wizji szlaku w terenie:

1. Oznakowanie wykonano jedynie techniką malowaną.

2. Oznakowanie jest stare i mało czytelne, jedynie w rejonie Miasteczka Śląskiego prowadzono prace remontowe przy oznakowaniu.
3. Brak znaków metalowych na skrzyżowaniach dróg publicznych (szczególnie w miejscowościach) przez co oznakowanie jest mało czytelne.

8.1.2 Leśna Uciecha

Pętla główna przebiegająca przez: Boruszowice, Połomię, Wojskę, Świniowice, Koty oraz Mikołeskę.

Szlak jest oznaczony pomarańczowym symbolem LU. Długość pętli wynosi 40 km.

Trasa szlaku prowadzi przez gruntowe drogi leśne oraz przez drogi lokalne o niskim natężeniu ruchu drogowego. Do pętli głównej prowadzi kilka tras dojazdowych z Tworoga. Centralnym punktem, z którego wytyczone są trasy dojazdowe, jest plac Wolności w centrum Tworoga. Do pętli głównej można dojechać następującymi trasami:

- Tworóg – Koty. Trasa łączy się z pętlą główną w Kotach przy skrzyżowaniu ul. Polnej i Lublinieckiej. Trasa przebiega obok cmentarza w Tworogu. Długość trasy dojazdowej 2,7 km.
- Tworóg – Mikołeska przez Nową Wieś Tworoską. Długość trasy dojazdowej 6,6 km.
- Tworóg – Boruszowice przez Hanusek. Długość trasy dojazdowej 4,6 km. Trasa rozpoczyna się w lesie pomiędzy Tworogiem i Hanuskiem.
- Tworóg – Brynek – Połomia. Długość trasy dojazdowej 4,0 km.
- Tworóg – Świniowice. Początek w Tworogu przy pl. Wolności. Długość trasy 3,5 km.

Oznaczenie tras dojazdowych jest inne niż oznaczenie pętli głównej. Trasy dojazdowe oznaczone są czerwonym symbolem LU i strzałkami wyznaczającymi kierunek trasy. W oznaczeniu tras dojazdowych nie wstępuje symbol roweru.

Wnioski z wizji szlaku w terenie:

1. Oznakowanie wykonano jedynie techniką malowaną.
2. Oznakowanie jest stare i mało czytelne. Jedynie w rejonie Miasteczka Śląskiego prowadzono prace remontowe przy oznakowaniu.
3. Brak znaków metalowych na skrzyżowaniach dróg publicznych (szczególnie w miejscowościach) przez co oznakowanie jest mało czytelne.
4. Znaki często są umieszczone równoległe do osi drogi, przez co są słabo widoczne.

8.1.3 Liswarciański Szlak Rowerowy

W 2014 roku w ramach wspólnego projektu Lokalnych Grup Działania: Zielony Wierchołek Śląska, Spichlerz Górnego Śląska, Bractwo Kuźnic, Brynica to nie granica powstał produkt turystyczny w postaci Liswarciańskiego Szlaku Rowerowego (oznakowany kolorem niebieskim), wyróżniający się własnym logo oraz ofertą turystyczną. Szlak wyznaczono wzdłuż Liswarty i jej dopływów, w sposób umożliwiający dotarcie do najciekawszych miejsc, a równocześnie zapewniający bezpieczeństwo użytkowników. Oś główna szlaku prowadzi od Woźnik, dalej przez gminy: Boronów, Herby, Ciasna, Przystajń, Krzepice, Lipie i kończy się w Wąsoszu w gminie Popów.

Na szlaku ustawiono tablice informacyjne z trasą i atrakcjami w najbliższej okolicy. Utworzono również miejsca postojowe w postaci wiat turystycznych, stołów z ławkami, stojakami na rowery i koszami.

Wnioski z wizji szlaku w terenie:

1. Zastosowano znaki malowane oraz metalowe.
2. Oznakowanie poddano renowacji, znaki są estetyczne oraz czytelne.
3. W wielu miejscach umieszczono drogowaskazy (R-3) oraz tablice z mapami.

8.1.4 Gmina Miasteczko Śląskie

Gmina Miasteczko Śląskie realizuje plan nakreślony uchwałą Nr XXX/238/09 Rady Miejskiej w dziedzinie, sportu, turystyki i rekreacji na lata 2009 – 2017, którego zadaniem jest wyeksponowanie szczególnie interesujących atrakcji turystycznych związanych z historią gminy z uwzględnieniem wyjątkowych obszarów przyrodniczych o niezwykle bogatej faunie i florze, mając przede wszystkim na względzie rozwój aktywności sportowej wśród mieszkańców i turystów. Nawiązując do realizacji projektu dot. ścieżek rowerowych w gminie wyznaczone zostały trasy rowerowe nr 1, 23, 32 i 426. Na potrzeby projektu opracowano m.in. film promujący turystykę, folder, mapę turystyczną, przewodnik.

Trasa nr 1 (czerwona) o długości 27,1 km. Od rynku Miasteczko Śląskie trasa numer nr 1 prowadzi do zajazdu w Żyglinku przy skrzyżowaniu ul. Śląskiej i Woźnickiej. Przy zajeździe rozpoczyna się pętla: zajazd w Żyglinku, Szyndros, Żyglin-Żyglinek, Bibiela, Lisia Góra, Ostra Góra, Stuletnia Droga, Żyglinek Wodociągi, Jurna Góra, zajazd w Żyglinku.

Trasa nr 23 (niebieska). Pętla: Bibiela, Bagno Bruch, Mieczysko, Bibiela o długości 11,0 km.

Trasa nr 32 (żółta) o długości 7,0 km. Trasa dojazdowa od strony leśniczówki Miasteczko Śląskie w kierunku Jezioro Chechło-Nakło przez rynek w Miasteczku Śląskim.

Trasa nr 426 (żółta) o długości 12,8 km. Przebieg: Jezioro Chechło-Nakło, Żyglin-Żyglinek, Szyndros, Pasieki (zatopiona kopalnia), Mieczysko, Kolonia Woźnicka.

Wnioski z wizji szlaku w terenie:

1. Zastosowano znaki malowane oraz metalowe.
2. Oznakowanie poddano renowacji, znaki są estetyczne oraz czytelne.
3. Często umieszczano znaki po lewej stronie drogi, w miejscach gdzie można umieścić poprawnie oznakowanie po stronie prawej.

8.1.5 Szlaki rowerowe gminy Siewierz

Na terenie gminy oznakowano dwa szlaki rowerowe. Jednocześnie zbudowano wiele kilometrów ścieżek rowerowych. Planuje się budowę kolejnych ścieżek rowerowych na terenie całej gminy.

Wnioski z wizji szlaku w terenie:

1. Zastosowano znaki naklejane na specjalnych słupkach.
2. W wielu miejscach oznakowanie jest zniszczone – wymaga renowacji.
3. Często umieszczano znaki po lewej stronie drogi, w miejscach gdzie można umieścić poprawnie oznakowanie po stronie prawej.
4. Jednocześnie umieszczano symbol jazdy prosto oraz skrętu szlaku, przez co trudno określić właściwy kierunek jazdy.

Gmina Siewierz Szlak rowerowy im. Walentego Roździeńskiego

Oznakowany kolorem czarnym o długości 14,2km.

Szlak rozpoczyna swój bieg od terenu wokół ruin Zamku Siewierskiego przez ul. Krakowską – ul. Zagłębiowską – ul. Trzebieśławicką i ul. Zachodnią w Trzebieśławicach – powraca na teren gminy do Wojkowic Kościelnych tj.: Zawarpie – Podwarpie – ul. Podskale – ul. Piastowską – ul. Dąbrowską do zbiornika wodnego Kuźnica Warężyńska włączając się do istniejących ścieżek rowerowych wokół zbiornika wodnego.

Gmina Siewierz Szlak zamkowy

Oznakowany, o długości 12,6km.

Przebieg: ruiny Zamku Siewierskiego – ul. Krakowska – ul. Młyńska (Zalew Przeczycko-Siewierski) – Zawarpie – Podwarpie – ul. Podskale – ul. Piastowska – ul. Dąbrowska – Zbiornik Kuźnica Warężyńska. Szlak Zamkowy składa się z nowo wybudowanej drogi szutrowej o długości 2,65 km oraz 9,95 km pozostałych dróg publicznych. Miejsca połączeń ścieżki szutrowej z jezdnią asfaltową wzmocniono kostką betonową.

8.1.6 Gmina Psary

Na terenie gminy znajdują się szlaki wyznakowane zgodnie ze Śląską Koncepcją Szlaków Rowerowych Oddziału Kolejowego PTTK w Gliwicach.

Szlak 426 – czerwony. Granica gminy – Góra Siewierska – Brzękowiec Wał – Gołęsza Dolna (4km)

Szlak 5 – żółty. Granica gminy – Grodków Drugi – Psary - Gołęsza Dolna – Dąbie – granica gminy (26 km)

Szlak 507 – czarny. Granica gminy – Malinowice – Dąbie – granica gminy (6 km)

Wnioski z wizji szlaku w terenie:

1. Zastosowano znaki malowane oraz metalowe.
2. Istniejące znaki są estetyczne oraz czytelne.
3. W wielu miejscach umieszczono drogowskazy (R-3) oraz tablice z mapami.
4. Bardzo często znaki umieszczane są po lewej stronie drogi w miejscach gdzie swobodnie można wykonać znakowanie po prawej stronie drogi.
5. Niektóre skrzyżowania są błędnie oznakowane. Np. w miejscowości Psary (znaki po lewej stronie są nieczytelne, w małej odległości od siebie są znaki R-1 oraz R-1b w jednym kierunku).

8.1.7 Powiat gliwicki szlaki rowerowe

W 2012 roku zakończono realizację projektu „Zaplecze aktywnej turystyki rowerowej dla mieszkańców zachodniej części Subregionu Centralnego”. Projekt był realizowany wspólnie przez Powiat Gliwicki, pełniący rolę lidera oraz wszystkie gminy z terenu powiatu – Gierałtowice, Knurów, Pilchowice, Pyskowice, Sośnicowice, Rudziniec, Toszek i Wielowieś.

Projekt miał na celu utworzenie zaplecza turystycznego dla mieszkańców zachodniej części Subregionu Centralnego poprzez zmodernizowanie i oznakowanie sieci tras rowerowych o długości 211,5 km na terenie powiatu gliwickiego oraz utworzenie czterech obiektów infrastruktury okołoturystycznej. Zakłada się, że będą one spełniały następujące funkcje:

- turystyczno–rekreacyjną – w zakresie spędzania wolnego czasu, a także propagowania zdrowego stylu życia,
- promocyjną – w zakresie przyciągania turystów spoza powiatu i regionu,
- edukacyjną – w zakresie możliwości tworzenia ścieżek dydaktycznych na pewnych fragmentach.

Dzięki projektowi mieszkańcy gmin powiatu gliwickiego i przyjezdni turyści mogą korzystać z oznakowanych i zmodernizowanych tras rowerowych oraz dwóch centrów turystyki rowerowej – wiaty na Zamku w Chudowie, zadaszanej bastei na Zamku w Toszku oraz miejsc postojowych nad Jeziorem Pławniowickim i w Rachowicach. Tu również na rowerzystów czekać będą ławki, stoły i stojaki na rowery.

W ramach projektu oznakowanych zostało 211,5 km następujących tras rowerowych:

Szlak 15 – zielony Granica powiatu – Sierakowice – Rachowice – Łany Wielkie – granica powiatu – Gliwice 12,9 km (na terenie LGD)

Szlak 16 – żółty Granica powiatu – Rudziniec – Pławniowice – Taciszów – Rzeczyce - granica powiatu – Gliwice 19,5 km (na terenie LGD)

Szlak 17 – niebieski Gliwice – granica powiatu – Pyskowice 4,0 km

Szlak 18 – czerwony Granica powiatu – Płużniczka – Toszek – 7,0 km

Szlak 30 – czarny Pławniowice – Słupsko – Toszek 14,4 km

Szlak 165 – żółty Zawadzkie – granica powiatu – Dąbrówka – granica powiatu – Błotnica Strzelecka – granica powiatu – Skały - granica powiatu 7,7 km (na terenie LGD, w dwóch fragmentach)

Szlak 173 – czarny granica powiatu – Rudziniec 3,0 km

Szlak 295 – żółty Granica powiatu – Pilchowice 3,9 km

Szlak 373 – żółty Nieborowice – Smolnica – Rachowice – Łącza 20,5 km

Szlak 374 – niebieski Pilchowice – granica gminy – Wilcze Gardło 5,5 km (na terenie LGD)

Szlak 376 – czarny Rakowice – Kozłów – granica powiatu – Gliwice 7,9 km (na terenie LGD)

Szlak 378 – czerwony Smolnica – Smolnica 2,5 km

Szlak 382 – niebieski Łącza – Rudziniec 6,9 km

Szlak 384 – zielony Pyskowice – Wilkowiczki – Toszek 12,5 km

Szlak 388 – żółty Toszek – Kotliszowice – Wiśnicze 8,5 km

Szlak 389 – czerwony Dąbrówka – Świbie - Wielowieś 12,6 km

Szlak 390 – zielony Świbie – Wiśnicze 2,8 km

Wnioski z wizji szlaku w terenie:

1. Zastosowano znaki malowane oraz metalowe.
2. Istniejące znaki są estetyczne oraz czytelne.
3. W wielu miejscach umieszczono drogowskazy (R-3) oraz tablice z mapami.
4. Bardzo często znaki umieszczane są po lewej stronie drogi w miejscach gdzie swobodnie można wykonać znakowanie po prawej stronie drogi.

8.1.8 Szlak Lubliniec – Zborowskie

Szlak liczy około 13 km, prowadzi od ul. Kochcickiej w Lublińcu przez Kochcicką Górkę, Kochcice, Białą, Ług Pawełki, Ścięgnę do miejscowości Zborowskie.

Wnioski z wizji szlaku w terenie:

1. Zastosowano znaki malowane, które nie były poddawane renowacji przez bardzo wiele lat.
2. Niestandardowe oznakowanie. Wzór znaku R-1 zastąpiono symbolem roweru.
3. Oznakowanie szlaku jest bardzo zniszczone.
4. W wielu miejscach umieszczono drogowaskazy (R-3) oraz tablice z mapami.
5. Przejazd szlakiem bez mapy lub GPS jest niemożliwy.

8.1.9 Zabrzeński Szlak Rowerowy

Szlak liczy niespełna 60 km i wiedzie istniejącymi na terenie miasta ścieżkami oraz drogami. Przebiega wokół Zabrza, przecinając większość dzielnic. Na terenie LGD znajduje się jedynie 1,5 km fragment tego szlaku.

8.2 Planowane inwestycje w zakresie tras rowerowych.

8.2.1 Autostrada rowerowa w śladzie kolei 301

Pyskowice zaproponowały współpracę nad kluczową inwestycją rowerową dla podregionu gliwickiego - budowę nowej trasy, która docelowo połączy pięć gmin należących do Górnośląsko-Zagłębiow-

skiej Metropolii: Zabrze – Zbrostawice – Gliwice – Pyskowice – Rudziniec. Pomysł opiera się na wykorzystaniu korytarza zajętego obecnie przez kolej towarową Kopalni Piasku „Kotlarnia” S.A. (linia nr 301).

Trasa o długości ok. 40 km rozpoczynałaby się w rejonie Jeziora Pławniowice, a kończyła przy kopalni Guido. Pod uwagę brane są dwa warianty przebiegu. W pierwszym inwestycja prowadzona jest w śladzie istniejącej linii kolejowej, w drugiej – przy braku możliwości wykorzystania terenu kolei – wzdłuż torów. Na odcinku w Pyskowicach trasa przebiegałaby od strony ul. Toszeckiej i ul. Jagodowej (należących do Gliwic) w kierunku zachodnim, dochodząc do granicy Pyskowic z gminą Rudziniec, równoległe do ul. Mickiewicza. Natomiast możliwa jest kontynuacja budowy drogi w kierunku wschodnim do gminy Zbrostawice, dalej wykorzystując korytarz linii kolejowej.

8.2.2 Szlaki gminy Krupski Młyn

Przebieg i numeracja tras rowerowych na terenie gminy Krupski Młyn zgodna jest z koncepcją Śląskiej Sieci Tras Rowerowych przygotowaną przez Śląski Klub Znakarzy Tras. Trasy te nie są jeszcze oznakowane. W perspektywie najbliższych lat Gmina Krupski Młyn planuje wykonać znakowanie tras, ich opis i wyposażenie w niezbędną infrastrukturę (tabliczki, wiaty, ławki, kosze).

Przez teren gminy będą przebiegały fragmenty tras nr: 17, 19, 30, 388 i 425.

8.2.3 Szlaki powiatu tarnogórskiego

W strategii rozwoju turystyki powiatu wykazano następujące planowane rowerowe szlaki turystyczne:

1. Trasa 410: Jemielnica – Centrawa – Płużniczka – Toszek – Sarnów – Wisznica – Świbie – Wielowieś – Borowiany – Krupski Młyn [40 km]
2. Trasa 411: Toszek – Gajowice – Wielowieś – Kieleczka – Borowiany – Krupski Młyn – Potęga – Koty – Tworóg – Brusiek – Koszęcin [49 km]
3. Trasa 421: Krupski Młyn – Borowiany – Czarków – Świniowice – Wojska – Połomia – Brynek – Hanusek – Boruszowice – Pniowiec – Miasteczko Śląskie [34 km]
4. Trasa 430: Kalety – Strzebiń – Prądy – Koszęcin – Piłka – Kokotek – Żyłka – Potęga – Borowiany [30 km]
5. Trasa 433: Tworóg – Koty – Potęga – Żyłka – Kokotek – Posmyk – Rusinowice [23 km]

8.2.4 Tour de Świerklaniec [TdŚ]

To trasa rowerowa opracowana w 2020 r. w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu, który odbywa się każdego roku w dniach 16-22 września. Trasa TdŚ przebiega przez cztery

atrakcje turystyczne w gminie Świerklaniec. Każda w jednym z czterech sołectw gminy Świerklaniec. Początek i koniec znajduje się na parkingu przed bramą Zabytkowego Parku w Świerklańcu. Na mapce zaznaczone zostały atrakcje - Park w Świerklańcu, Zalew Nakło-Chechło, pałac w Nakle Śląskim (Centrum Kultury Śląskiej w Nakle Śląskim) i zabytkowa kapliczka w Orzechu.

Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Świerklaniec na lata 2013-2020, w której pojawia się wizja gminy jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wśród lasów i nad czystą wodą oraz trzy główne cele działań:

- I. w obszarze atrakcje turystyczne, zabytki, historia – udostępnienie jak największej ilości atrakcji turystycznych i zabytków w jak najbardziej dostępny sposób;
- II. w obszarze promocja, informacja – dotarcie z rzetelną informacją turystyczną do jak najszerszego kręgu odbiorców oraz propagowanie wiedzy o gminie;
- III. w obszarze infrastruktura, ochrona środowiska, jezioro Chechło-Nakło – zapewnienie możliwości aktywnego wypoczynku w otoczeniu czystego środowiska.

8.3 Opis istniejących elementów infrastruktury rowerowej.

Na terenie obu LGD znajduje się następujące elementy infrastruktury rowerowej:

1. ścieżki rowerowe oraz drogi dla rowerów – Zbudowano je głównie w największych miejscowościach. Nie tworzą one logicznie połączonej ze sobą całości.
2. małe wiaty turystyczne – Najczęściej ustawiono je na terenie parkingów leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwa. Poza terenami leśnymi takich miejsc jest bardzo mało.
3. miejsca rekreacji – Złożone z kilku wiat, parkingu dla rowerów, miejsca na ognisko itd. Takich miejsc jest bardzo mało, nowa inwestycja powstała w Miasteczku Śląskim nad Brynicą.
4. drogowskazy oraz mapy turystyczne – Bardzo dużo takich elementów znajduje się na terenie powiatu gliwickiego. Na pozostałym terenie pojawiają się one sporadycznie.

9 Informacje ogólne o szlakach turystycznych

9.1 Podział szlaków, ze względu na cel utworzenia:

Szlaki można podzielić na trzy rodzaje:

- szlaki łącznikowe, znakowane zazwyczaj kolorem czarnym, o małej długości – mają za zadanie połączyć ze sobą dwa szlaki, bądź umożliwić dojazd do szlaku z ważnej miejscowości bądź węzła transportu, np. stacji kolejowej;
- szlaki główne (podstawowe), znakowane kolorami czerwonym, niebieskim, zielonym

i żółtym – mają za zadanie pokazać turyście spory fragment terenu podczas wielogodzinnej wycieczki;

- szlaki dookoła miejscowości, znakowane kolorami jw. – mają za zadanie pokazać turyście podczas jednodniowej wycieczki najciekawsze miejsca w danej okolicy.

9.2 Zasady projektowania szlaków.

1. Projektowanie nowego szlaku turystycznego powinno wynikać z przeprowadzonej analizy i aktualnych potrzeb, z uwzględnieniem:

- atrakcyjności i walorów krajoznawczo-turystycznych szlaku turystycznego,
- dostępności komunikacyjnej do szlaku turystycznego,
- planu zagospodarowania przestrzennego terenu,
- powiązania projektowanego szlaku turystycznego z istniejącą siecią szlaków turystycznych,
- rodzaju i stanu nawierzchni dróg, po których projektowany jest szlak turystyczny.

2. Przebieg szlaku turystycznego powinien być uzgodniony z:

- właścicielami lub użytkownikami terenów, przez które będzie prowadził,
- właściwymi władzami samorządowymi,
- w zależności od przebiegu i specyfiki szlaku z: nadleśnictwami, parkami narodowymi i krajoznawczymi, administracją rządową (w przypadku terenów chronionych, np. rezerwat przyrody), z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska, regionalną administracją dróg wodnych (np. wały przeciwpowodziowe), administracją wojskową (np. na terenach wojskowych), Strażą Graniczną (np. w strefie nadgranicznej).

9.3 Zasady prowadzenia szlaków rowerowych:

1. Szlaki turystyczne rowerowe, powinny prowadzić w miarę możliwości, po drogach o nawierzchni utwardzonej lub przystosowanej do ruchu rowerowego o małym lub umiarkowanym natężeniu ruchu drogowego.
2. Planowane szlaki turystyczne powinny się zaczynać i kończyć, przy dworcach i przystankach komunikacji zbiorowej, w punktach węzłowych szlaków, przy obiektach turystycznych i obiektach krajoznawczych, lub w innych łatwo dostępnych miejscach nasilonego ruchu turystycznego.
3. W dużych miastach wskazane jest aby szlaki turystyczne zaczynały się i kończyły przy pętlach komunikacji miejskiej. W małych miejscowościach szlaki turystyczne powinny dochodzić do jednego miejsca.

4. Dopuszcza się prowadzenie szlaków turystycznych w miastach, także dużych o ile istnieją do tego odpowiednie warunki terenowe.
5. Trasa szlaku turystycznego powinna przebiegać w sposób logiczny, bez niepotrzebnego nakładania drogi.
6. Należy unikać:
 - a) znakowania szlaków rowerowych po drogach, którymi prowadzą oznakowane szlaki piesze, w przypadku wspólnego przebiegu szlaków na całej ich długości,
 - b) rozwidlenia lub krzyżowania ze szlakiem tego samego koloru,
 - c) przebiegu równoległego szlaków tego samego koloru i rodzaju, w niewielkiej odległości od siebie,
 - d) prowadzenia szlaków rowerowych drogami o dużym natężeniu ruchu, w tym wojewódzkimi oraz krajowymi,
 - e) prowadzenia szlaków turystycznych przez torowiska (poza przejazdami kolejowymi), przez jezdnie dróg o dużym natężeniu ruchu (poza przejściami dla pieszych lub przejazdami dla rowerów),
 - f) prowadzenia szlaków turystycznych przez niebezpieczne miejsca np. dawne wyrobiska, tereny przemysłowe, a także po skarpach i terenach zagrożonych osunięciem.

9.4 Dokumentacja szlaku turystycznego.

Na dokumentację nowego szlaku turystycznego składają się:

- szczegółowy opis przebiegu szlaku turystycznego, uwzględniający rodzaj i stan nawierzchni dróg, którymi będzie prowadzony,
- mapa w skali 1:50 000 lub 1:25 000 z przebiegiem projektowanego szlaku,
- mapa w skali 1: 10 000 i zaznaczonymi miejscami w których znajduje się oznakowanie szlaku
- tabelaryczne zestawienia miejsc, gdzie umieszczono znaki typu R-1 lub R-4,
- projekty stałej organizacji ruchu dla miejsc, gdzie umieszczono metalowe znaki drogowe; znaki malowane nie wymagają opracowywania ww. projektów,
- uzgodnienia związane z przebiegiem szlaku oraz organizacją ruchu.

Pełna dokumentacja szlaków turystycznych znajduje się u administratora szlaków turystycznych.

9.5 Konserwacja szlaków

- a) Konserwacja bieżąca obejmująca usunięcie powstałych na szlakach szkód; powinna być przeprowadzana co roku przed sezonem, a w przypadku wystąpienia dużych zniszczeń doraźnie.
- b) Odnowienie szlaków obejmujące odtworzenie wszystkich znaków, weryfikację ich prawidłowego położenia, ewentualnie wykonanie zmian w przebiegu (przełożenie) tras oraz ewentualną wymianę urządzeń informacyjnych. Odnowienie znaków malowanych powinno odbywać się raz na trzy lata. Znaki metalowe i tablice będą wymagały czyszczenia, czasem wymiany.

10 Koncepcja sieci szlaków rowerowych na obszarze LGD

Główne cele stworzenia nowych szlaków i odnowienie istniejących to:

- stworzenie możliwości uprawiania turystyki rowerowej na terenie LGD;
- uzupełnienie istniejącej sieci szlaków turystycznych;
- połączenie projektowanych szlaków z istniejącą siecią szlaków w gminach ościennych;
- pokazanie turystom ciekawych przyrodniczo i turystycznie miejsc.

10.1 Rodzaje oznakowania

Szlaki turystyczne posiadają własny jednolity system znaków i urządzeń informacyjnych. Systemy te muszą być komplementarne, ponieważ szlaki różnych rodzajów mogą być prowadzone na wspólnych odcinkach. Szlaki turystyczne tworzą spójną i przejrzystą sieć na terenie kraju i połączone są ze szlakami w państwach sąsiednich. Część szlaków polskich jest elementem międzynarodowej (europejskiej) sieci szlaków.

Znaki szlaku będą umieszczane w widocznych miejscach, prostopadle do osi drogi, którą prowadzi szlak. Należy usunąć elementy zasłaniające znak (np. chwasty, samosiejki itp.). Oznakowane powinno być każde skrzyżowanie drogi, po której biegnie szlak z innymi drogami. Na odcinkach szlaku bez skrzyżowań i rozwidleń znaki można umieszczać w odległości nie większej niż 500 -1000 metrów. Znaki szlaków mają za zadanie wskazać właściwy kierunek jazdy. Szlak będzie oznakowany w ten sposób, aby umożliwiał jego pokonanie w obu kierunkach.

10.1.1 Znaki malowane

Jest to najczęściej używany rodzaj znaków. Wzór zgodny ze znakiem drogowym R-1. Wykonane akrylową farbą, przy użyciu szablonów. Umieszczany na drzewach, słupach lub innych powierzchniach płaskich.

Rodzaj znaków stosowany na drogach o bardzo małym natężeniu ruchu drogowego, drogach prowadzących przez kompleksy leśne.

Na znakach malowanych wszystkie elementy (wizerunek roweru, obwódki, liternictwo) winny być wykonane linią ciągłą. Niedopuszczalne jest pozostawienie przerwań linii powstałych w wyniku użycia szablonu.

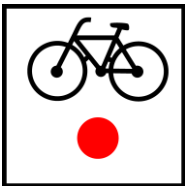
10.1.2 Tabliczki i słupki

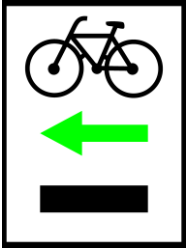
Ustawiane w miejscach, gdzie nie można namalować znaków, w miejscach, gdzie znaki malowane będą mało widoczne oraz na drogach o dużym natężeniu ruchu samochodowego.

Tabliczki wykonane z blachy stalowej, ocynkowanej, podwójnie zgiętej na całym obwodzie poprzez odpowiednie wyoblanie krawędzi znaków, tył zabezpieczony poprzez piaskowanie (zgodne z aktualnym rozporządzeniem ds. oznakowania dróg, właściwego Ministra).

Zazwyczaj są podwieszane do istniejących znaków. W miejscach gdzie nie można tego zrobić należy wkopać dodatkowy słupek o średnicy min. 2,0 cale, wkopany na głębokość min. 0,7 m. zabetonowany (cement portlandzki klasy 32,5). Wysokość umieszczenia znaku, może wynosić od 1 m do 2,5 m (do najniższej krawędzi znaku), przy czym w przypadku ruchu pieszego wysokość ta wynosi nie mniej niż 2,2 m.

10.1.3 Znaki typu R-1

I.p.	Rodzaj znaku	Opis	Miejsce użycia	Symbol
1	początek/ koniec szlaku [R1a]	kwadrat 20x20cm czarny symbol roweru koło w kolorze szlaku	Jest to pierwszy i ostatni znak na szlaku. Na początku szlaku w pobliżu należy umieścić również znak podstawowy.	
2	znak podstawowy [R1]	kwadrat 20x20cm czarny symbol roweru prostokąt (12 x 3cm) w kolorze szlaku	Wskazuje przebieg szlaku. Umieszczany na każdym skrzyżowaniu, na pozostałych odcinkach maks. co 500m.	

3	skręt w prawo [R1b]	kwadrat 20x20cm czarny symbol roweru strzałka w kolorze szlaku	Umieszczany przed miejscem skrętu szlaku w prawo (ok. 50m). W szczególnych przypadkach można umieścić za skrzyżowaniem.	
4	skręt w lewo [R1b]	kwadrat 20x20cm czarny symbol roweru strzałka w kolorze szlaku	Umieszczany przed miejscem skrętu szlaku w lewo (ok. 50m). W szczególnych przypadkach można umieścić za skrzyżowaniem.	
5	wspólny przebieg [R1]	Prostokąt 20x27 cm czarny symbol roweru kółko/ prostokąt/ strzałka w kolorze szlaku	Umieszczany, gdy jedną drogą prowadzi kilka szlaków. Na rozwidleniach należy pokazać jednym znakiem dwa kierunki.	

10.1.4 Znak R-3 (drogowskaz)

R-3 tablica szlaku rowerowego lokalnego (drogowskaz), wskazuje odległość do głównych miejscowości położonych przy szlaku rowerowym lokalnym; prostokąt o wymiarach 400x200 mm otoczony obwódką szerokości 5 mm w kolorze czarnym. Znak składa się z dwu części podzielonych pionową linią ciągłą o szerokości 5 mm w kolorze czarnym.

W większej części znaku u góry umieszczony jest wizerunek roweru w kolorze czarnym oraz strzałka skierowana w lewo, prawo lub w górę w kolorze szlaku. Poniżej umieszczone są nazwy miejscowości, przez które prowadzi szlak z odległościami w kilometrach w kolorze czarnym.

W mniejszej części znaku umieszczone są w kolorze nazwa administratora szlaku oraz jego logotyp. Na znaku tym nie powinno się umieszczać więcej niż 3 nazw miejscowości. Na odwrocie znaku umieszcza się w sposób trwały numer ewidencyjny znaku.

Drogowskazy należy umieścić:

- obok najważniejszych obiektów przy szlakach turystycznych (tj. zabytki czy generatory ruchu turystycznego);

- na skrzyżowaniach, rozwidleniach, początkach i końcach szlaków turystycznych. Należy je zaprojektować tak aby wskazywały kierunek każdego szlaku oddzielnie;
- przy drogach prowadzących do ciekawych obiektów turystycznych i generatorów ruchu położonych w odległości do 5km od szlaku. W tym przypadku znaki typu R-3 można zastąpić znakami z grupy E-7 do E-12a. W razie konieczności znak taki należy powtórzyć. Wykaz proponowanych miejsc do oznakowania zawiera załącznik do koncepcji.

10.1.5 Znaki grupy R-4

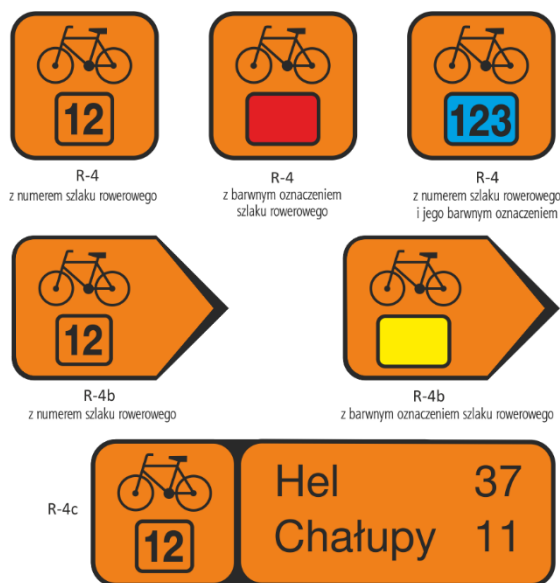
Do oznakowania europejskich i krajowych tras (szlaków) rowerowych stosuje się znaki: R-4, R-4a, R-4b, R-4c, R-4d, R-4e. Zaleca się stosowanie tych znaków na trasach (szlakach) głównych, spełniających wysokie parametry techniczne nawierzchni, o zasięgu ponadregionalnym. Na terenie gminy należy użyć znaków R1- R3.

Znaki R-4 w kolorze pomarańczowym, z symbolem roweru zgodnym ze znakiem C-13.

Znaki R-4, R-4a i R-4b mogą być stosowane w oznakowaniu poziomym (malowane na jezdni) jako powtórzenie zastosowanych znaków pionowych. Dopuszcza się stosowanie znaków R-4, R-4a

i R-4b wyłącznie w oznakowaniu poziomym (bez umieszczania znaków pionowych). Wymiary znaków R-4, R-4a i R-4b w oznakowaniu poziomym wynoszą 250% wymiarów określonych dla znaków R-4, R-4a i R-4b. Dopuszcza się, aby wysokość znaku szlaku rowerowego, mierzona wzdłuż osi jezdni, wynosiła od 250% do 500% wymiarów znaków R-4, R-4a i R-4b.

Na terenie województwa śląskiego planuje się wprowadzić zasadę iż znaki z grupy R-4 będą służyły do oznakowania szlaków, które prowadzą wyłącznie po infrastrukturze odseparowanej od ruchu samochodów.

10.1.6 Znak A-24 „uwaga rowerzyści”

Znak A24 należy ustawiać w miejscach przecięcia szlaku rowerowego z drogą o dużym natężeniu ruchu samochodów. Znak należy umieścić w osi drogi o znacznym natężeniu ruchu. Na drogach wojewódzkich i krajowych przed każdym skrzyżowaniem ze szlakiem turystycznym.

Znak A-24 „rowerzyści” stosuje się przed miejscami gdzie rowerzyści wjeżdżają na jezdnię z drogi dla rowerów lub przejeżdżają przez nią po przejeździe dla rowerzystów. Znak A-24 umieszcza się przed przejazdem dla rowerzystów na drodze, na której dopuszczalna prędkość jest większa niż 60 km/h, a przy innej prędkości - jeżeli przejazd nie jest dobrze widoczny przez kierujących pojazdami lub występuje na odcinku jezdni między skrzyżowaniami.

A-24

10.1.7 Znak B-33 „ograniczenie prędkości”

[Dz.U. z dnia 26.11.2019 poz. 2311] Znak B-33 „ograniczenie prędkości” powinien być umieszczony tylko w tych przypadkach, gdy warunki drogowe, otoczenie drogi lub zastosowane oznakowanie ostrzegawcze i urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego mogą w niedostateczny sposób wskazywać kierującym na konieczność zmniejszenia prędkości. Znak B-33 w zasadzie powinien być poprzedzony znakami ostrzegawczymi podającymi przyczynę ograniczenia prędkości, np. roboty na drodze, niebezpieczny zakręt, śliska jezdnia, inne niebezpieczeństwo itp.

Podczas oznakowanie szlaków turystycznych dodatkowych znaków B-33 należy używać w miejscach szczególnie niebezpiecznych, gdzie ruch rowerowy zostanie połączony ze znacznym ruchem samochodów osobowych. Znaki B-33 należy stosować łącznie z A-24. W wybranych przypadkach należy zastosować stopniowe ograniczenie prędkości np. 60-40 km/h.

10.1.8 Wymogi formalno-prawne

Uzyskanie pozwolenia na umieszczenie oznakowania to dość złożony proces. Nie ma w polskim systemie legislacyjnym ustawy lub choć rozporządzenia o znakowanych szlakach rowerowych.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 09.09.2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach Dz. U. z 2019 r. poz. 2311 definiuje zasady umieszczania znaków w pasie dróg publicznych.

Instrukcja Znakowania Szlaków Turystycznych, wydana przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze definiuje zasady umieszczania i projektowania znaków malowanych. Należy zaznaczyć iż jest to wewnętrzna instrukcja stowarzyszenia, które od dziesiątek lat zajmuje się głównie szlakami turystyki pieszej.

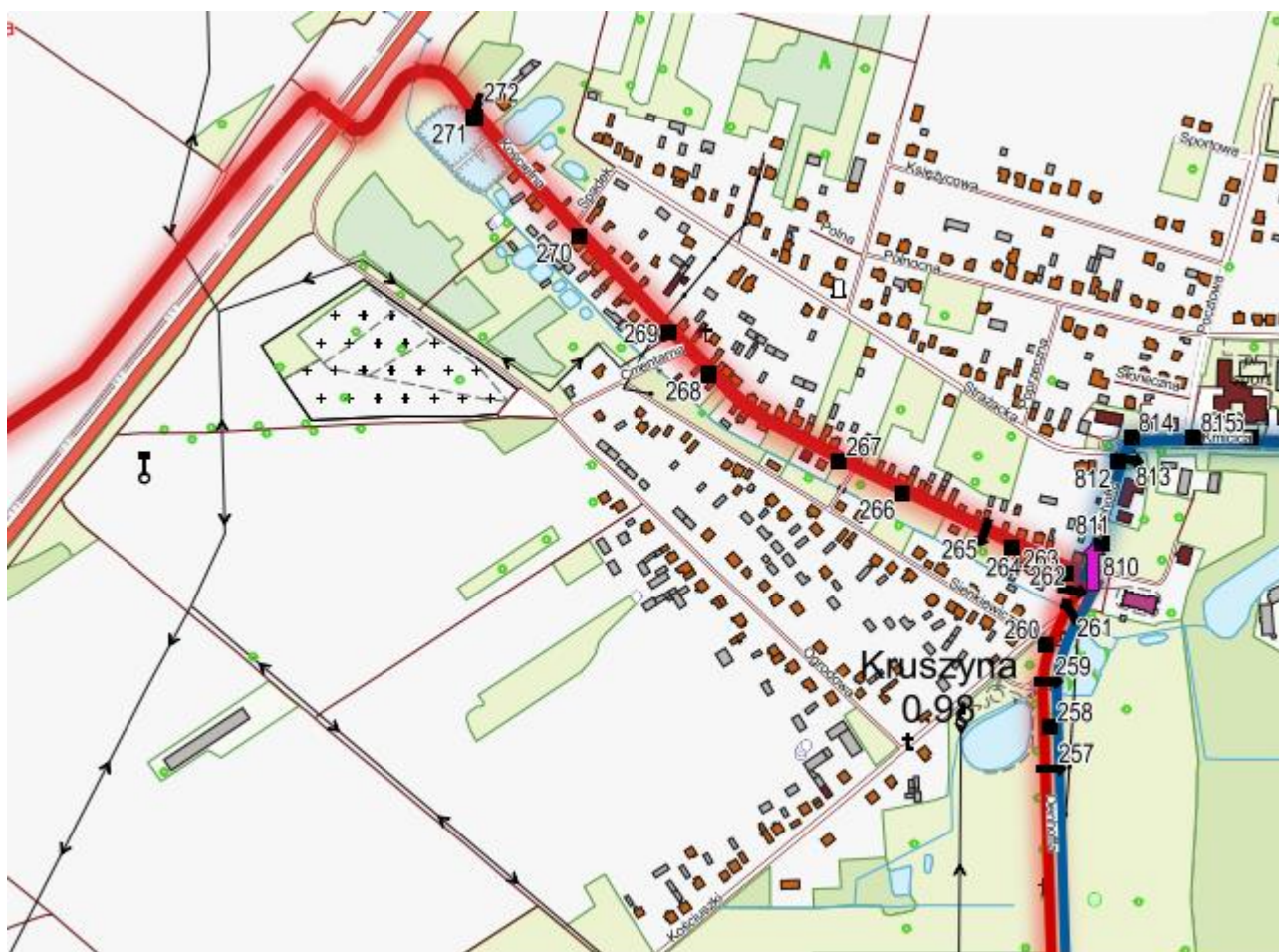
W celu uzyskania pozwolenie na umieszczenia oznakowania należy podjąć następujące działania:

10.1.8.1 Projekt techniczny oznakowania szlaku

Analiza dobrych praktyk i doświadczeń podczas wieloletniego projektowania i znakowania szlaków wypracowała następujący wzór projektu oznakowania szlaku. W jego skład wchodzi dwa wzajemnie się uzupełniające elementy:

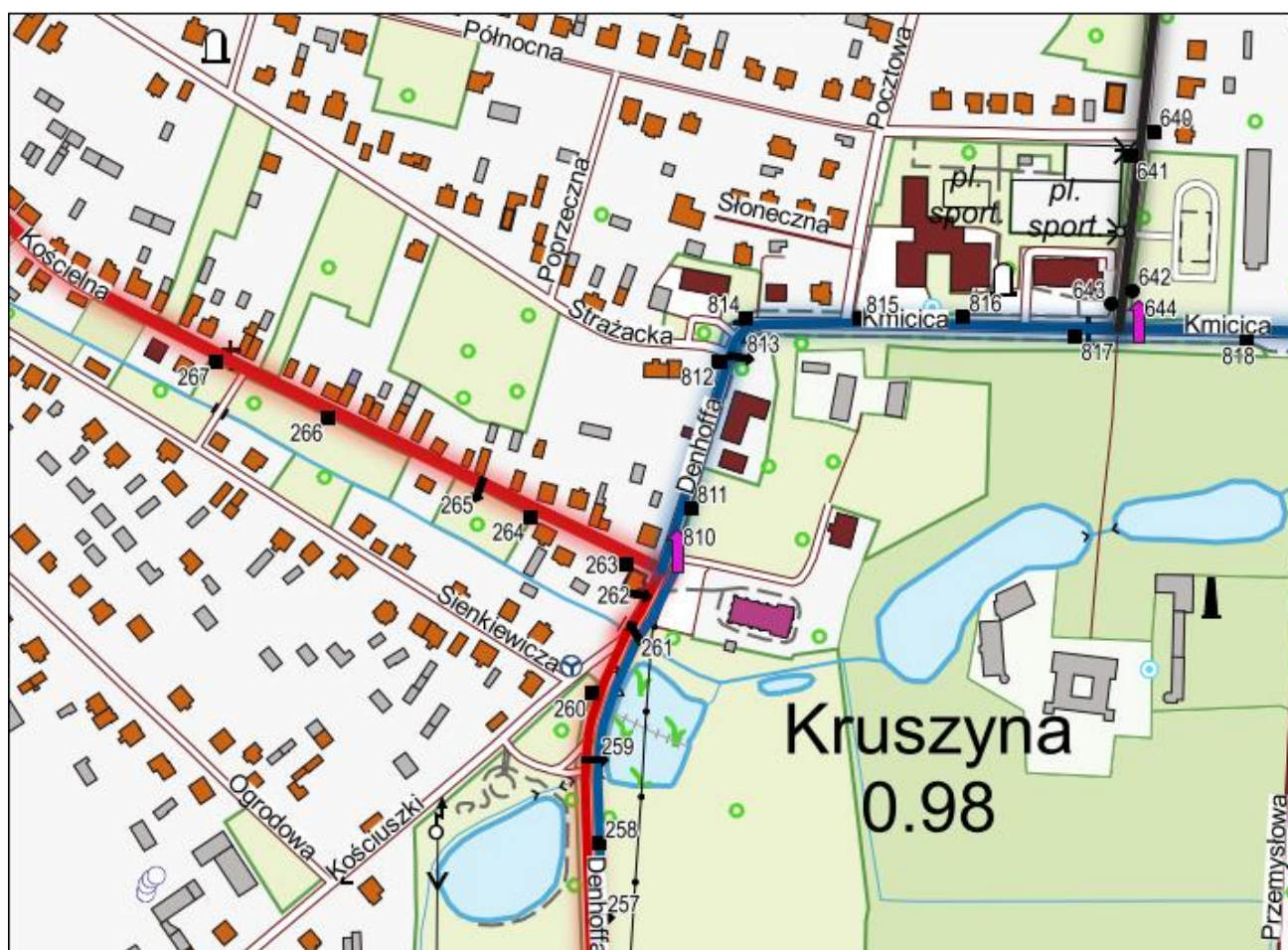
1. **mapa w skali 1: 10 000** (w miejscach mało czytelnych należy odpowiednio zwiększyć skalę), na podkładzie BDOT 10K, z zaznaczonymi wszystkimi miejscami oznakowania oraz przebiegiem szlaku.

Przykładowa mapa w skali 1: 10 000

Przykładowa mapa w skali 1: 5 000

Wykonano powiększenie ze względu na małą czytelność opracowania.

2. Tabelaryczny wykaz oznakowania

Wykaz należy sporządzić w formacie geograficznym *SHP. Rozwiązania to pozwala w łatwy i czytelny sposób opracowywać mapy, ułatwia przesyłanie i analizę danych, pozwala na publikację danych m.in. na mapach internetowych.

Do każdego punktu oznakowania należy zebrać poniższe informacje (zapisać je w *SHP)

- Współrzędna geograficzna w układzie Poland CS 92 – EPSG kod 2180;
- Miejsce oznakowania (np. droga, skrzyżowanie, rozwidlenie);
- Umieszczenie znaku (np. drzewo, znak drogowy, nowa konstrukcja);
- Forma znaku (malowany, tabliczka, naklejka);
- Rodzaj znaku (np. R3, R-1a, R-1);
- Zblokowanie (informacja u jednoczesnym umieszczenie symboli kilku szlaków w ramach jednego znaku);
- Miejscowość;
- Zarządca drogi;

- Numer drogi;
- Projekt organizacji ruchu (tak/ nie);
- Uwagi (np. podwieszany pod znak D-6);
- Kierunek umieszczenia oznakowania (dwie strony, kierunek X, kierunek Y);

Wydruk z tabeli dla fragmentu mapy powyżej:

id	współrzędna GPS	miejsce oznaczenia	umiejscowienie	forma znak	rodzaj znaku	zblokowani	mięscowość	zarządca	nr drogi	POR	uwagi	kierunek
257	Point (\$19386.73846553891012445 344155.95761438674526289)	droga	znak drogowy	tabliczka	R-1b (skręt w prawo)	R-1n	Kruszyna	ZDP Częstochowa	P 1025 S	tak	pod a1	Cieletniki
258	Point (\$19385.18836543965153396 344199.53905531164491549)	droga	znak drogowy	tabliczka	R-1	R-1n	Kruszyna	ZDP Częstochowa	P 1025 S	tak	tył D-1	Cieletniki
259	Point (\$19383.12637520610587671 344248.17815422115381807)	droga	drzewo	malowany	R-1b (skręt w prawo)	R-1b (skręt w prawo)	Kruszyna	ZDP Częstochowa	P 1025 S	tak	drzewo ze znakiem PTTK PC	Mokra
260	Point (\$19401.31455455226699534 344287.02358904335414991)	droga	nowa konstrukcja	tabliczka	R-1	R-1n	Kruszyna	ZDP Częstochowa	P 1025 S	tak		Cieletniki
261	Point (\$19406.32129531283862889 344322.74697990587446839)	droga	nowa konstrukcja	tabliczka	R-1b (skręt w lewo)	R-1n	Kruszyna	ZDP Częstochowa	P 1025 S	tak		Mokra
262	Point (\$19408.33212864835513756 344344.86614659510087222)	droga	nowa konstrukcja	tabliczka	R-1b (skręt w lewo)	R-1b (skręt w lewo)	Kruszyna	ZDP Częstochowa	P 1025 S ul. Kościuszki	tak		Cieletniki
263	Point (\$19401.3471286412095651 344362.64614661323139444)	droga	znak drogowy	tabliczka	R-1		Kruszyna	ZDP Częstochowa	DP 1004 S - Kościelna	tak	tył a7	Mokra

Akceptację projektu należy uzyskać od każdego Zarządcy dróg, gdzie planowane jest umieszczenie oznakowania. Szlaki z koncepcji przebiegają przez:

- Drogi leśne, zarządzane przez właściwych Nadleśniczych;
- Drogi gminne, zarządzane przez właściwych Wójtów/ Burmistrzów;
- Drogi powiatowe, zarządzane przez właściwych Starostów;
- Drogi wojewódzkie, zarządzane przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach;
- Drogi krajowe, zarządzane przez GDDKiA w Katowicach;

10.1.8.2 Projekt stałej organizacji ruchu

W miejscach gdzie planuje się umieścić metalowe znaki typu R-1 czy R-4 należy opracować projekt zmiany stałej organizacji ruchu. Zasady jego tworzenia szczegółowo opisuje rozporządzenie.

Projekt jest wykonywany dla każdego skrzyżowania lub znaku oddzielnie.

Projekt organizacji ruchu powinien zawierać:

- 1) plan orientacyjny w skali od 1:10 000 do 1:25 000 z zaznaczeniem drogi lub dróg, których projekt dotyczy;

2) plan sytuacyjny w skali 1:500 lub 1:1 000 (w uzasadnionych przypadkach organ zarządzający ruchem może dopuścić skalę 1:2 000 lub szkic bez skali) zawierający:

- lokalizację istniejących, projektowanych oraz usuwanych znaków drogowych; dla projektów zmian stałej organizacji ruchu dopuszcza się zaznaczenie lokalizacji tylko znaków i urządzeń dla nowej organizacji ruchu,

- parametry geometrii drogi;

3) opis techniczny zawierający charakterystykę drogi i ruchu na drodze;

4) przewidywany termin wprowadzenia nowej stałej organizacji;

5) nazwisko i podpis projektanta;

6) zatwierdzenie projektu organizacji ruchu przez jednostkę Zarządzającą Ruchem dla drogi, dla której jest oznakowanie projektowane;

7) opinię właściwej Komendy Policji.

Opracowany projekt podlega zaopiniowaniu oraz zatwierdzeniu. Procedura jest inna dla każdego typu dróg:

- Drogi gminne, opinia właściwych Wójtów/ Burmistrzów oraz zatwierdzenie właściwego Starosty;
- Drogi powiatowe, opinia Komendy Powiatowej Policji oraz Zarządu Dróg Powiatowych oraz zatwierdzenie właściwego Starosty;
- Drogi wojewódzkie, opinia Komendy Wojewódzkiej Policji oraz Zarządu Dróg Wojewódzkich, zatwierdzenie Marszałka Woj. Śląskiego;
- Drogi krajowe, opinia Komendy Wojewódzkiej Policji, zatwierdzenie Dyrektora Oddziału GDDKiA w Katowicach.

10.2 Bariery dla szlaków rowerowych

Barierami dla prowadzenia szlaków rowerowych są:

- skrzyżowania z drogami krajowymi oraz wojewódzkimi.

W miejscach przecięcia szlaku rowerowego z ww. drogami należy ustawić znaki ostrzegawcze A-24 „uwaga rowerzyści”, a w miejscach szczególnie niebezpiecznych należy ustawić znaki ograniczające prędkość do 40km/h.

- drogi o znacznym i dużym natężeniu ruchu samochodowego.

W takich przypadkach należy budować ścieżki dla rowerów lub wydzielać pas ruchu przeznaczony wyłącznie dla rowerzystów.

10.3 Proponowane szlaki turystyczne

W lutym 2021 roku przeprowadzono konsultacje, podczas których poznano oczekiwania odnośnie nowych szlaków turystycznych.

Uczestnicy zgłaszali następujące kierunki działań:

- "Ryba + ości" szlak szkieletowy.
Tworzenie nowego szlaku tak aby łączył już istniejące szlaki.
- Szlaki tam gdzie ich nie ma.
Usunięcie tzw. białych plam w sieci szlaków turystycznych.
- Administracja i odnowienie oznakowania istniejących szlaków.
Istniejące szlaki na terenie LGD wymagają naprawy i ponownego oznakowania. Proponowano przeznaczyć środki na naprawę już istniejących szlaków.
Porzucono tę działalność ze względu na potrzebę stworzenia nowych tras oraz problem z ustaleniem zarządców istniejących szlaków.
- Szlak tematyczny.
Powstanie nowych szlaków łączących obiekty i miejsca związane tematycznie z jedną dziedziną bądź atrakcją o podobnym charakterze.
- Promocja istniejących szlaków. Ustawienie w terenie map, drogowskazów, wydanie mapy.
- Budowa tras rowerowych o nawierzchni bitumicznej.
Porzucono tę działalność ze względu na wysokie koszty budowy takich dróg rowerowych. Budżet pozwoliłby na budowę zaledwie kilku km tras.
- Stworzenie aplikacji mobilnej.
Zamawiający posiada już aplikację mobilną „Ekomuzea”, będzie ona rozwijana o nowo powstałe szlaki turystyczne.

W porozumieniu z Zamawiającym postanowiono stworzyć koncepcję nowych szlaków turystycznych o charakterze szkieletowym oraz tematycznym w miejscach gdzie aktualnie brak znakowanych tras. Nowe oraz istniejące szlaki będą promowane w terenie (tablice, mapy) oraz mobilnie (aplikacja Ekomuzea). Taki kierunek działań w największy możliwy sposób wpisuje się w oczekiwania mieszkańców LGD.

10.3.1 Szlak północ – południe

Kolor oznakowania:	zielony
Długość szlaku:	76,8 km
Czas przejazdu:	6-7 godzin (tempo turystyczne)
Nawierzchnia	Głównie asfaltowa, w tym ścieżki rowerowe. Fragmenty na drogach leśnych i utwardzonych.

Główne cele utworzenia szlaku:

- Zapewnienie przejazdu pomiędzy północnym a południowym skrajem LGD;
- Szlak szkieletowy, łączy ze sobą istniejące szlaki. Umożliwia alternatywne przejazdy pomiędzy nimi;
- Dojazd do miejsc atrakcyjnych turystycznie.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Kamieniec, barokowy pałac Löwenckronów;
- Księży Las, drewniany kościół z 1498 roku;
- Odmuchów, plac rekreacyjny (wiata, plac zabaw, parking) oraz staw Borowiany;
- Stary Ziętek, most oraz dolina Małej Panwi;
- Krupski Młyn, wiszący most nad Małą Panwią, Staw Oczko;
- Rezerwat przyrody Wydma Dziewcza Góra;
- Lisowice, Muzeum Paleontologiczne;
- Draliny, dawny pałac;
- Łagiewniki Wielkie, dwór z XVIII wieku;
- Bogdala, Staw Wyrwidąb;
- Zborowskie, kościół i fajczarnia;
- Gajkowe, odkrywkowa kopalnia;
- Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą.

Przebieg szlaku:

Zabrze (0,0 km) – Wieszowa (1,0 km) – Boniowice (5,1 km)– Kamieniec (6,0 km)– Księży Las (11 km) – Jesiona (14,5 km) - Wojska (17,0 km) – Wykierz (18,5 km) – Świniowice (21,0 km) – Czarków

(23,0 km) – Odmuchów (25,5 km) – Stary Ziętek (29,0 km) – Krupski Młyn (30,7 km) – Lubliniec, ul. Krupówka (35,5 km), rez. przyrody Wydma Dziewcza Góra (39,0 km) – Dziewcza Góra (40,0 km) – Solarnia (42,5 km) – Lisowice (46,5 km) – Draliny (48 km) – Łagiewniki Wielkie (51,5 km) – Dzielna (56,0 km) – Ciasna (61,5 km) – Staw Wyrwidąb (65,0 km) – Zborowskie (67,8 km) – Panoszów (73,0 km) – Niwki (76,0 km)

Szlak rozpoczyna się w pobliżu granicy z Zabrzem. Poprzez projektowany szlak „pętla zbrostawicka” łączy się ze znakowanym Zabrzeńskim Szlakiem Rowerowym. Szlak rozpoczyna się na skrzyżowaniu obok estakady nad autostradą A1, pierwsze 900 metrów prowadzi na północ utwardzoną drogą przez tereny rolnicze. W miejscowości Wieszowa skręca na zachód w drogę asfaltową (ulice Sienkiewicza i Dworcowa), poprzez Osiedle Wieszowa i mały kompleks leśny (zmiana nawierzchni na leśną drogę utwardzoną) szlak dociera do asfaltowej ulicy Gliwickiej gdzie skręca na północ. 2,4km dalej szlak dociera do miejscowości Kamieniec (liczne atrakcje turystyczne m.in. pałac czy kamieniołom dolo-

mitu). Ulica Gliwicka stanowi dojazd do węzła autostrady A1, przez co jest mocno obciążona ruchem samochodów, należy zadbać o budowę ścieżki rowerowej na tym odcinku. Szlak nadal prowadzi na północ asfaltową ulicą do Księżego Lasu (drewniany kościół z XV w.). W miejscowości znajduje węzeł ze szlakiem „pętla zbrostawicka”. Asfaltową drogą szlak prowadzi do miejscowości Jasiona (połączenie ze szlakiem Leśno Uciecha) oraz Wojska, gdzie szlak skręca na północ w malowniczą asfaltową

drogę, przy której rosną piękne dęby. Kolejne 1,5 km szlak wiedzie leśną utwardzoną drogą, do miejscowości Świniowice, gdzie rozwidła się ze szlakiem Leśno Uciecha. Przez wieś początkowo asfaltową, później gruntową utwardzoną drogą dociera do drogi wojewódzkiej 907. Ze względu na brak logicznej alternatywy, szlak przez 200 metrów prowadzi tą drogą, po czym skręca na północny – wschód w kierunku wsi Czarków. 2 km dalej szlak prowadzi obok rozlewisk leśnego potoku, przekracza linię kolejową Opole – Tarnowskie Góry, dociera do miejsca rekreacji w Odmuchowie. Kontynuujemy podróż asfaltową drogą do miejscowości Potępa, gdzie węzeł ze szlakiem Małej Panwi. Ulicą Zieloną szlak prowadzi doliną rzeki do wsi Stary Ziętek do Krupskiego Młyna szlak prowadzi asfaltową ścieżką dla rowerów. Na rondzie, w centrum miejscowości szlak skręca w kierunku Lublińca, 4,5 km dalej opuszcza asfaltową drogę. Na skrzyżowaniu miejsce odpoczynku z parkingiem dla samochodów. Szlak zmienia kierunek na zachodni – prowadzi szeroką, utwardzoną leśną drogą. Po 2 km szlak skręca na północ w szeroką leśną drogę, prowadzi obok granicy rezerwatu przyrody Wydma Dziewcza Góra oraz leśnej osady o tej samej nazwie, gdzie ma koniec znakowany szlak z centrum Lublińca. Nawierzchnia zmienia się na asfaltową, po 2 km szlak dociera do Solarni, skąd na północ asfaltową drogą do Lisowic.

W miejscowości znajduje się Muzeum Paleontologiczne oraz pomnik dinozaura. Dwa kilometry dalej, w Dralinach znajduje zabytkowy pałac, obecnie własność prywatna. Gruntową i asfaltową drogą szlak dociera do Łagiewnik Wielkich, w miejscowości dwór z XVIII wieku. Gruntowymi drogami na zachód w kierunku wsi Cegielnia i Dzielna. Obok zakładów Invado szlak wjeżdża na ścieżkę rowerową, którą będzie prowadził przez kolejnych prawie 8km. W centrum miejscowości Ciasne zbudowany bardzo ciekawy i bezpieczny przejazd ścieżką rowerową przez drogę krajową nr 11. Ulicą Zjednoczenia szlak

proceeds to the train station in Ciasna. At the border of the locality, the bicycle path ends, which is to be expanded. From now on, on a bituminous surface, next to the Wyrwidąb pond, the route leads to the locality of Zborowskie (the end of the bicycle route from Lublińca). From the village, the route proceeds along solidified and wide forest roads (a bicycle path is planned here) to the open-pit mine in Gajkowie and the village of Panoszków. In the village, an asphalt road begins, which leads through the forest over the Liswarta river. The route ends at the marked Liswarciański Bicycle Route.

10.3.2 Szlak Małej Panwi

Kolor oznakowania:	czerwony
Długość szlaku:	47,9 km
Czas przejazdu:	4-5 godzin (tempo turystyczne)
Nawierzchnia	Głównie drogi leśne, miejscami utwardzone. Fragmenty asfaltowe.

Główne cele utworzenia szlaku:

- Zapewnienie przejazdu pomiędzy zachodnim a wschodnim skrajem LGD;
- Szlak szkieletowy, łączy ze sobą istniejące szlaki. Umożliwia alternatywne przejazdy pomiędzy nimi;
- Dojazd do miejsc atrakcyjnych turystycznie;
- Jest to szlak tematyczny, ma za zadanie ukazać piękno doliny rzeki Mała Panew.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Dolina Małej Panwi na odcinku granica województw – Krupski Młyn;
- Krupski Młyn, wiszący most i plac rekreacji;
- Stary Ziętek, most nad Małą Panwią;
- Krywałd, trutowisko;

- Brusiek, drewniany kościół św. Jana Chrzciciela z XV wieku;
- Kalety ul. Dębowa, ścieżka edukacyjna – grzyby, miejsce wypoczynku ze stacją naprawy rowerów;
- Kalety, Ścieżka przyrodniczo - dydaktyczna Aleja Dębów;
- Kalety, stawy Zielona dolna i górna;
- Woźniki, drewniany kościół św. Walentego;
- Woźniki, cmentarz – grób Józefa Lompy.

Przebieg szlaku:

Granica województw opolskiego i śląskiego (0,0 km) – Krupski Młyn (2,5 km) – Potępa (6,0 km) – Pusta Kuźnica (9,7 km) – Trutnowisko Krywałd (14,8 km) – Brusiek (18,0 km) – Kalety ul. Sienkiewicza (25,0 km) – Kalety DW nr 908 (32,5 km) – Kalety ul. Stawowa (35,0 km) – Kolonia Woźnicka (39,0 km) – stary most nad Małą Panwią (41,7 km) – Woźniki cmentarz (46,7 km) – Woźniki ul. Dworcowa (47,9 km)

Szlak rozpoczyna się na granicy województw opolskiego i śląskie, w miejscu gdzie kończy się znakowany szlak rowerowy nr 19 koloru zielonego z miejscowości Zawadzkie. Pierwszy odcinek szlaku to drogi leśne, przebiegające bardzo blisko rzeki Mała Panew, dzięki czemu szlak jest bardzo malowniczy. Po 1,5 km szlak dociera do zabudowań Krupskiego Młyna, gdzie prowadzi drogami asfaltowymi. Szlak skręca na ścieżkę rowerową, prowadzi przez park, obok placu rekreacji oraz przez wiszący most nad Małą Panwią. Dalej ulicami Zawadzkiego i Tarnogórką (węzeł ze szlakiem północ – południe). Za linią kolejową szlak prowadzi po ścieżce rowerowej. Po 1 km szlak skręca w kierunku osady Stary

Ziętek, aby utwardzoną drogą doprowadzić do malowniczego mostu nad rzeką Mała Panew. 500 metrów za mostem nawierzchnia zmienia się na asfaltową. Na ulicy Leśnej projektowane szlaki rozwidlają się. Szlak prowadzi na północ ulicami Leśna i Piecucha. Na skraju miejscowości, obok leśnego parkingu szlak opuszcza asfaltową drogę. Kolejne 2,5 km to leśne drogi o różnej jakości, zazwyczaj szerokie i miejscami utwardzone. Przed drogą krajową nr 11 szlak łączy się ze znakowanym szlakiem Leśno Rajza. Obok drogi znajduje się duży leśny parking z wiatą. Szlak przekracza drogę krajową, kolejne 8 km to ponownie leśne drogi o różnej jakości, zazwyczaj szerokie i miejscami utwardzone. Szlak prowadzi obok leśnego trutowiska, 2,5 km dalej dociera do leśnego parkingu obok drogi wojewódzkiej 907. Przez 400 metrów szlak prowadzi po dwóch drogach wojewódzkich, dociera do drewnianego kościoła w miejscowości Brusiek i ponownie wjeżdża na drogi leśne o różnym standardzie. Po 3 km jazdy leśnymi drogami wjeżdżamy na szeroką utwardzoną drogę pojarową. Dwa km dalej jedziemy ponownie leśnymi drogami. Szlak dociera do skraju lasu, ulica Sienkiewicza w Kaletach posiada asfaltową nawierzchnię. Na ulicy Mickiewicza ponownie szlak spotyka szlak Leśno Rajza, oba szlaki razem

biegną ulicą Rogowskiego. Ulice Jana Brzechwy i Dębowa to bardzo malownicze, asfaltowe odcinki przez las. Przy Dębowej stworzono ścieżkę przyrodniczą – grzyby oraz miejsce wypoczynku – wiata ze stacją naprawy rowerów. Obok starego mostu nad Małą Panwią szlak skręca na południe, w szeroką utwardzoną leśną drogę. Po 2 km szlak dociera do leśnego parkingu, tuż za nim wjeżdża na drogę wojewódzką nr 908. Po 250 metrach szlak skręca w szeroki utwardzony dojazd pożarowy nr 20, którym dociera do asfaltowej ulicy Stawowej w Kaletach, przy której jest miejsce wypoczynku oraz kilka punktów widokowych na dwa stawy Zielona dolna i górna. Za stawami szlak prowadzi szeroką, utwardzoną leśną drogą, po 3 km dociera do znakowanego szlaku Leśno Rajza. W Kolonii Woźnickiej węzeł szlaków ze znakowanymi szlakami Miasteczka Śląskiego. Kilkaset metrów jazdy przez miejscowość i szlak skręca na północ w utwardzoną leśną drogę, która prowadzi do utwardzonego brodu na dopływie Małej Panwi oraz starego mostu nad tą rzeką. Za rzeką szlak skręca na zachód, po 2 km dociera do przejazdu nad autostradą A1. Po drugiej stronie trasy, szlak skręca na północ, prowadzi asfaltową, utwardzoną drogą do pierwszych zabudowań miejscowości Woźniki, gdzie ulicę są asfaltowe. Szlak prowadzi obok drewnianego kościoła (tutaj jest koniec szlaku Leśno Rajza) do centrum miejscowości.

Bramą przez budynek straży pożarnej dociera do parkingu i placu rekreacji przy ulicy Dworcowej. Koniec szlaku znajduje w miejscu gdzie rozpoczyna się Liswarciański Szlak Rowerowy.

10.3.3 Szlak Brynicy i Czarnej Przemszy

Kolor oznakowania:	zielony
Długość szlaku:	65,1 km
Czas przejazdu:	5-6 godzin (tempo turystyczne)
Nawierzchnia	50 % drogi o nawierzchni bitumicznej, ścieżki rowerowe oraz 50% drogi leśne i gruntowe utwardzone.

Główne cele utworzenia szlaku:

- Uzupełnienie białej plamy w oznakowaniu szlaków w tej części LGD;
- Szlak szkieletowy, łączy ze sobą istniejące szlaki. Umożliwia alternatywne przejazdy pomiędzy nimi;
- Dojazd do miejsc atrakcyjnych turystycznie;
- Jest to szlak tematyczny, ma za zadanie ukazać piękno dolin rzek Brynica i Czarna Przemsza.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Rogoźnik, jezioro Rogoźnik I i Rogoźnik II;
- Obiekty Obszaru Warownego Śląsk;
- Zapora jeziora Kozłowa Góra;
- Świerklaniec, park;

- Niezdara, stary most kolejowy nad Brynicą;
- Port lotniczy Katowice – Pyrzowice;
- Brudzowice, bunkry OWŚ;
- Święta Góra, punkt widokowy;
- Siewierz: zamek, rynek, park miejski;
- Jezioro Przeczyckie;
- Dolina Czarnej Przemszy na odcinku Tuliszków – Wojkowice Kościelne;
- Wojkowice Kościelne, kościół św. Marcina;
- Zbiornik Kuźnica Warężyńska (Pogoria IV).

Przebieg szlaku:

Rogoźnik ul. Cmentarna (0,0 km) – Wymysłów (4,0 km) – zaporą Kozłowa Góra (5,5 km) – Świerklaniec park (7,5 km) – Świerklaniec ul. Parkowa (9,5 km) – Świerklaniec Ostożnica (12,5 km) – Brynica most (13,7 km) – Niezdara DK 78 (14,5 km) – Ożarowice oczyszczalnia ścieków (17,5 km) – Kol. Za Przysiekami (20,0 km) – Zendek (27,0 km) – Strąków (31,0 km) – Brudzowice (38,0 km) – Święta Góra (40,5 km) – Siewierz ul. Zbożowa (45,5 km) – Siewierz zamek (49,0 km) – Kuźnica Świętojańska (52,0 km) – Podwarpie (56,3 km) – Jez. Przeczyckie (58,5 km) – Wojkowice Kościelne (64,3 km) – Pogoria IV (65,1 km)

Szlak rozpoczyna się na węźle szlaków obok miejsca rekreacji nad jeziorem Rogoźnik I. Prowadzi asfaltową ulicą Cmentarną pomiędzy dwoma jeziorami. Dalej Niebyłą i Cmentarną w Dobieszowicach, przechodzi nad autostradą A1, po jej drugiej stronie nadal prowadzi na zachód utwardzoną zniszczoną drogą – planowana jest tutaj budowa ścieżki rowerowej. W miejscowości Wymysłów prowadzi obok bunkra OWŚ oraz po zaporze jeziora Kozłowa Góra. Za zaporą skręca na północ i razem ze szlakiem Leśnej Rajzy prowadzi wałem bocznym jeziora. Szlak prowadzi dookoła świerklanieckiego parku. Leśnymi utwardzonymi drogami, dwukrotnie przecina drogę krajową nr 78 (brak możliwości jazdy wzdłuż jeziora w kierunku Niezdary). Szlak prowadzi nasypem starej linii kolejowej do mostu nad Brynicą. Dalej pasem ruchu dla rowerów w ulicach Wodna i Krzyżowa ponownie przecina drogę krajową nr 78. Dalej szlak prowadzi przez malownicze łąki nad rzeką Brynicą. Obok oczyszczalni ścieków w Ożarowicach wjeżdża na drogę asfaltową. Szlak prowadzi doliną rzeki, asfaltowymi ulicami Tarnogórką, Oparową i Przysieki. W Kolonii za Przysieką szlak skręca na północ w utwardzoną drogę, aby po 300 metrach przejechać mostem nad Brynicą. Dalej szlak prowadzi szerokimi utwardzonymi leśnymi drogami. Po 2 km szlak ponownie przekracza mostem rzekę Brynicę. Na skraju lasu, przed autostradą A1 rozpoczyna się ścieżka rowerowa. Szlak prowadzi obok kościoła we wsi Zendek, na skrzyżowaniu skręca na północ – prowadzi do osady Strąków, gdzie

droga asfaltowa zamienia się w leśną utwardzoną. Leśnymi drogami szlak dociera do miejscowości Brudzowice, gdzie jest początek szlaku OWŚ oraz dwa obiekty militarne. Asfaltowymi ulicami

docieramy do Świętej Góry skąd rozpościera się wspaniały widok na okolice Siewierza. Szlak skręca w utwardzoną drogę, na granicy lasu zmienia się w leśną. Po 1,5 km szlak skręca na wschód w szeroką utwardzoną drogę leśną– planowana jest tutaj budowa ścieżki rowerowej. Docieramy do Siewierza. Przez miasto szlak prowadzi wyłącznie asfaltowymi ulicami, na których planowane jest stworzenie ścieżek rowerowych. Ulicami Zbożową, 3 Maja, Żwirki i Wigury i Czarnieckiego docieramy do siewierskiego zamku, gdzie mają koniec dwa znakowane szlaki turystyczne.

Szlak miał prowadzić ulicą Ściegna, obok cmentarza do jeziora Przeczyckiego, jednak brak przejazdu pod drogą krajową 86. Planowana jest tam budowa ścieżki rowerowej. Jeśli zostanie ona utworzona szlak należy przełożyć na jej ślad.

Szlak prowadzi, razem ze znakowanym szlakiem czerwonym przez Kuźnicę Sulikowską i Świętojańską. Za stawami prowadzi ścieżką rowerową do Podwarpia. Tutaj skręca na zachód do skrzyżowania z sygnalizacją świetlną na drodze krajowej nr 86, dalej prowadzi do Tuliszowa. Lokalnymi asfaltowymi drogami dociera nad brzeg jeziora Przeczyckiego. Szlak prowadzi dookoła zapory oraz przez malowniczy most nad Czarną Przemszą. Ulicami Młyńską i 21 Stycznia i Zarzeczną ponownie wraca nad Czarną Przemszę. Dalej szlak prowadzi na południe, obok koryta rzeki. Odcinek jest bardzo malowniczy a nawierzchnia gruntowa lub utwardzona. Po sporych opadach deszczu zaleca się skorzystać z objazdu ulicami 21 Stycznia i Podwarężyn. Po 3km jazdy gruntowymi drogami docieramy do nowo wybudowanej ścieżki rowerowej, którą docieramy do ul. Zawodzie

w Wojkowicach Kościelnych. Asfaltowymi ulicami Zawodzie i Zachodnią docieramy do sygnalizacji świetlonej przez drogę krajową nr 86 – rower należy przeprowadzić przez przejście dla pieszych i kontynuować jazdę na ulicy Dąbrowskiej, którą docieramy do jeziora Pogoria IV, gdzie szlak ma swój koniec.

10.3.4 Szlak łącznik do Miasteczka Śląskiego

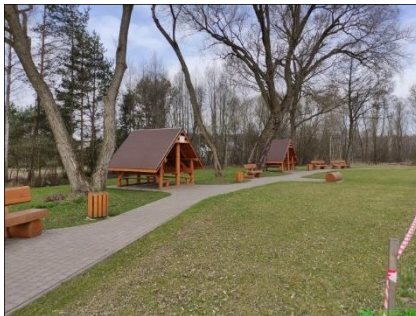
Kolor oznakowania:	czarny
Długość szlaku:	9,5 km
Czas przejazdu:	do 1 godziny (tempo turystyczne)
Nawierzchnia	50 % drogi o nawierzchni bitumicznej oraz 50% utwardzone drogi leśne.

Główne cele utworzenia szlaku:

- Połączenie ze sobą projektowanych szlaków;
- Dojazd do miejsc atrakcyjnych turystycznie.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Brynica, nowo zbudowane miejsce rekreacji;
- Pasieki zespół przyrodniczo – krajobrazowy.

Przebieg szlaku:

Kolonia pod Brynicą (0,0 km) – Brynica (0,5 km) – Imielów (3,5 km) – Pasieki zespół przyrodniczo – krajobrazowy (5,8 km) – Mieczyska (6,8 km) – Kolonia Woźnicka (9,6 km)

Szlak rozpoczyna się na skrzyżowaniu Tarnogórskiej i Oparowej w Kolonii pod Brynicą. Asfaltową ulicą Tarnogórską prowadzi na zachód. Za mostem na Brynicy skręca na północ w utwardzoną ulicę Grobla, obok nowo wybudowanego miejsca wypoczynku. Na kolejnym skrzyżowaniu prowadzi ponownie asfaltem, tutaj węzeł i początek wspólnego przebiegu z istniejącym szlakiem Leśno Rajza. 2,5 km dalej szlak skręca na zachód w kierunku Miasteczka Śląskiego (węzeł ze szlakiem czerwonym dookoła Miasteczka). Kilometr dalej szlak skręca na północ – zjeżdża z asfaltu w szeroką utwardzoną drogę leśną (Dojazd Pożarowy nr 28). Obok zespołu przyrdoniczno – krajobrazowego Pasieki szlak skręca na wschód (węzeł z żółtym szlakiem rowerowym). Dojeżdżamy do osady Mieczyska, gdzie szlak skręca na północny – wschód w bardzo szeroką utwardzoną drogę. Po 2 km docieramy do Kolonii Woźnickiej gdzie jest węzeł ze szlakiem Małej Panwi.

10.3.5 Szlak Obszar Warowny Śląsk [OWŚ]

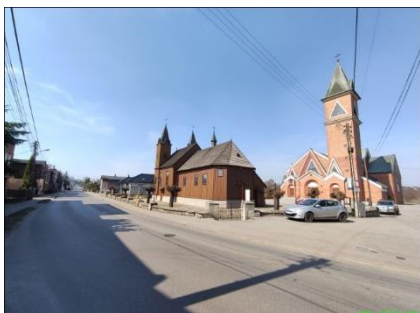
Kolor oznakowania:	czerwony
Długość szlaku:	45,1 km
Czas przejazdu:	4-5 godzin (tempo turystyczne)
Nawierzchnia	75 % drogi o nawierzchni bitumicznej w tym liczne ścieżki rowe- rowe oraz 25 % drogi leśne i gruntowe utwardzone.

Główne cele utworzenia szlaku:

- Zapewnienie dojazdu rowerem do jak największej ilości obiektów militarnych Obszaru Warownego Śląsk;
- Połączenie ze sobą projektowanych szlaków;
- Dojazd do miejsc atrakcyjnych turystycznie;
- Wypełnienie obszaru bez szlaków turystycznych.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Liczne obiekty militarne OWŚ;
- Bobrowniki, drewniany kościół z XVII wieku;
- Bobrowniki, teren po kopalni węgla kamiennego „Julian”;
- Kolonia Wesoła, muzeum schron bojowy;

- Jezioro i zapora Kozłowa Góra;
- Ossy, miejsce wypoczynku (siłownia, plac zabaw, wiata);
- Sączów, kościół z XIX wieku;
- Kolonia Niwy, platforma widokowa na lotnisko Kątownice – Pyrzowice.

Przebieg szlaku:

Rogoźnik ul. Gminna (0,0 km) – Bobrowniki kościół (4,3 km) – Namiarki (7,0 km) – Kolonia Wesoła (10,0 km) – zapora Kozłowa Góra (14,0 km) – Wymysłów (15,5 km) – Ossy (18,3 km) – Sączów (21,8 km) – Niezdara (25,0 km) – Kolonia Brynica (29,0 km) – Kolonia Niwy (33,0 km) – Zendek (37,0 km) – Brudzewice (45,1 km)

Szlak rozpoczyna się na parkingu w rejonie jeziora Rogoźnik I, powstanie tam węzeł projektowanych szlaków. Ulicami Gminną, Dąbrowskiej, Słowików, Polną i Sienkiewicza szlak dociera

do drewnianego kościoła w Bobrownikach, dalej ścieżką rowerową obok terenów byłej kopalni węgla

kamiennego. W rejonie miejscowości jest kilka obiektów OWŚ, do których należy ustawić drogowaskazy. Na ulicy Teligi w Namiarkach szlak przebiega obok bunkra OWŚ. Skręcamy w utwardzoną ulicę Koszarową, ze szczytu wzniesienia rozpościera się ciekawy widok na KWK Bobrek-Piekary Śląskie. Kolejny fantastyczny punkt widokowy jest ze szczytu wzniesienia obok autostrady A1. Szeroką utwardzoną drogą jedziemy równolegle do autostrady. Docieramy do Kolonii Wesoła gdzie znajduje się odrestaurowany bunkier, obecnie pełniący funkcje muzealne. Szlak skręca na zachód, przebiega obok kolejnego obiektu OWŚ - umocnionej śluzy nad rzeką Brynicą. W lesie Droblina szlak skręca na północ na ścieżkę rowerową, która prowadzi do zapory zbiornika Kozłowa Góra. Obok zapory węzeł projektowanych oraz istniejących szlaków rowerowych. Za zaporą szlak przebiega obok kolejnego bunkra OWŚ. W miejscowości Wymysłów, szlak skręca na północ w szeroką leśną utwardzoną drogę obok której znajdują się kolejne obiekty OWŚ. Na skraju lasu ponownie ulica o nawierzchni bitumicznej, w centrum miejscowości Ossy znajduje się duży plac rekreacyjny z wiatami i siłownią. Lokalnymi drogami o nawierzchni asfaltowej szlak prowadzi przez miejscowość Podossy do Sączowa, gdzie znajduje się ciekawy kościół z XIX wieku. Szlak skręca na zachód, prowadzi szczytem długiego wału, z którego rozpościerają się widoki na północ i południe obok drogi jest kilka obiektów OWŚ. Od miejscowości Niezdara szlak prowadzi razem ze szlakiem Małej Panwi, po przekroczeniu drogi krajowej szlak prowadzi utwardzonymi i gruntowymi drogami w dolinie Brynicy, przebiega obok dwóch obiektów OWŚ. W Kolonii pod Brynicą kolejny węzeł projektowanych szlaków, szlak OWŚ prowadzi na wschód asfaltowymi ulicami o małym ruchu przez Kolonię Podłącza i Kolonię Niwy do miejscowości Zendek, gdzie znajduje się kolejny obiekt OWŚ. Na skraju miejscowości Zendek opuszczamy asfaltową drogę, kolejne 3,5 km to jazda szeroką utwardzoną drogą przez las do miejscowości Brudzowice gdzie znajdują się ostatnie dwa obiekty na szlaku OWŚ. W Brudzowicach będzie węzeł ze szlakiem Brynicy i Czarnej Przemszy.

10.3.6 Pętla Zbrostawicka

Kolor oznakowania:	żółty
Długość szlaku:	52,5 km
Czas przejazdu:	4-5 godzin (tempo turystyczne)
Nawierzchnia	75 % drogi o nawierzchni bitumicznej w tym liczne ścieżki rowe- rowe oraz 25 % drogi leśne i gruntowe utwardzona.

Główne cele utworzenia szlaku:

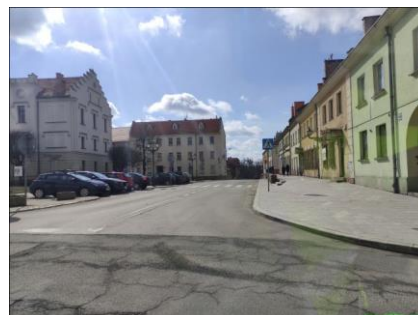
- Prezentacja najciekawszych miejsc na terenie gminy Zbrostawice i jej najbliższych okolic;
- Połączenie ze sobą projektowanych i istniejących szlaków;
- Wypełnienie obszaru bez szlaków turystycznych;
- W połączeniu ze szlakiem północ – południe możliwość zwiedzania w czasie dwóch ok. 30km wycieczek.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Świątoszowice, ruina dworu rodziny von Streechwitz;
- Ziemięcice, spichlerz z XVIII wieku, cmentarz z XV wieku;
- Liczne punkty widokowe na odcinku Pyskowice – Gliwice;
- Pyskowice, liczne zabytki w mieście;
- Łubie, dwór z XIX wieku, pałac Baildonów z 1844, kościół z XVI wieku;

- Szkaratkowe Stawy;
- Miedary, pałac Furstenberga 1892, dawne radiostacje wojskowe;
- Wilkowice, park atrakcji i przygód;
- Ptakowice, sztolnia głęboka Fryderyk;
- Wieszowa, źródło św. Jana Sarkrandra.

Przebieg szlaku (oznakowanie w pętli, początek jest umowny):

Wieszowa (0,0 km) – Zabrze ul. Badestinusa (1,5 km) – Świętoszowice (2,5 km) – Gliwice ul. Ziemieniecka (8,0 km) – Pyskowice ul. Wrzosowa (11,5 km) – Pyskowice rynek (14,0 km) – Łubie (20,0 km) – Księży Las (24,5 km) – Połomia (28,7 km) – szlak Leśno Rajza (31,8 km) – Miedary (36,5 km) – Wilkowice (39,5 km) – Ptakowice (42,5 km) – Jędrychówka, źródło (49,7 km) – Wieszowa (50,5 km)

Szlak został zaprojektowany w formie pętli, bez początku i końca. Umowny początek wyznaczony na skrzyżowaniu obok estakady nad autostradą A1.

Węzeł ze szlakiem północ – południe pozwala na podzielenie szlaku na dwie wycieczki. Szlak prowadzi estakadą nad autostradą, po jej drugiej stronie szeroką utwardzoną drogą do ul. Badestinusa w Zabrze, gdzie węzeł z istniejącym Zabrzeńskim Szlakiem Rowerowym. Razem szlaki prowadzą do Świątoszowic. Asfaltową drogą jedziemy obok ruin dworu, pod autostadą A1, przez wieś Ziemięcice i Przezchlebie do Gliwic. Przed zabudowaniami szlak skręca na północ w utwardzoną gruntową drogę,

jej fragmenty szczególnie po deszczu będą trudno przejezdne. Odcinek do Pyskowic jest bogaty w liczne punkty widokowe na Pyskowice oraz konurbację. Na ulicy Sikorskiego połączenie ze znakowanym szlakiem nr 17 z Gliwic. Razem szlaki prowadzą ulicami Nad Łąkami, Parkową, przez parki miejski, Cmentarną do Armii Krajowej. Dalej szlak prowadzi razem ze znakowanym kolorem zielonym szlakiem 384 do Toszka. Ulicami Chopina, Kazimierza Wielkiego, Lokalną i Wyzwolenia szlak przemierza miasto. W miejscowości Łubie szlak prowadzi obok pałac Baildonów z 1844 oraz kościoła z XVI wieku. Asfaltową drogą szlak dociera do miejscowości Księży Las, gdzie spotyka szlak północ – południe. Ulicami Wiejską i Leśną dociera do skraju lasu, kolejne 3 km to drogi leśne miejscami zniszczone, mogą być trudno przejezdne po deszczu. Szlak przecina ul. Bytomską w Połomii, po jej drugiej stronie prowadzi szerokimi utwardzonymi drogami leśnymi, mija Szkarotkowe Stawy i dociera do bardzo szerokiej drogi leśnej, którą prowadzi szlak Leśno Rajza. Po 1km szlak skręca na południe, ponownie mija Szkarotkowe Stawy. Po 2 km szlak dociera do wiaty turystycznej – Hubertówka oraz kolejne leśnego stawu, dalej do asfaltowej ulicy w miejscowości Miedary. Przez Wilkowice dociera do Ptakowic. W rejonie Sowiej Góry zostanie zbudowany park rekreacji oraz ścieżka prowadząca do Sztolnii głębokiej Fryderyk. Na skraju miejscowości, szlak skręca w drogę utwardzoną, która prowadzi

do lasu. Po 2 km szlak przecina ulicę Górnicką i prowadzi gruntową drogą. Jest ona bardzo zniszczona, wymaga remontu. Brak bezpiecznego, alternatywnego dojazdu do lasu, dlatego szlak prowadzi taką drogą. Od granicy lasu szlak prowadzi szeroką utwardzoną drogą leśną, która prowadzi nas do źródła św. Jana Sarkandra. Dalej szlak prowadzi utwardzoną drogą równoległą do autostrady. Brak bezpiecznego skrzyżowania z drogą krajową nr 94, dlatego należy prowadzić rower na odcinku 250 metrów. Ostatni fragment ponownie drogą równoległą do autostrady. Docieramy do estakady nad autostradą gdzie jest umowny koniec szlaku.

10.3.7 Mamucim śladem

„Mamucim śladem”. Nazwa nie jest przypadkowa bowiem w okolicy Dzierżna znaleziono szczątki mamuta podczas wydobywania piasku podsadzkowego. Kompletny szkielet mamuta z Pyskowic jest wystawiony w ramach stałej ekspozycji w Muzeum Państwowym Instytutu Geologicznego w Warszawie.

Kolor oznakowania:	czerwony
Długość szlaku:	36,3 km
Czas przejazdu:	3-4 godzin (tempo turystyczne)
Nawierzchnia	50 % drogi o nawierzchni bitumicznej oraz 50 % drogi leśnej i gruntowej utwardzonej.

Główne cele utworzenia szlaku:

- Przejazd rowerem nad jeziorami w okolicy Pyskowic;
- Połączenie ze sobą projektowanych szlaków;

- Dojazd do miejsc atrakcyjnych turystycznie.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Pyskowice, zabudowa miasta, geopunkt;
- Pyskowice, skansen kolejowy;
- Jezioro Dzierżno Duże, Pławniowice;
- Huta Łabędy;
- Mała elektrownia wodna Gliwice;
- Taciszów, ludwisarnia;
- Pławniowice, pałac;
- Bycina, oficyna z XVIII wieku.

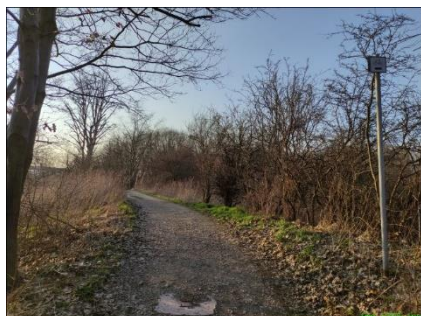
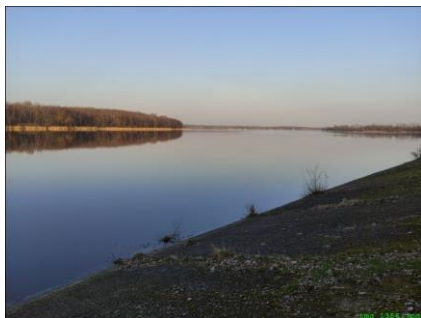

Przebieg szlaku:

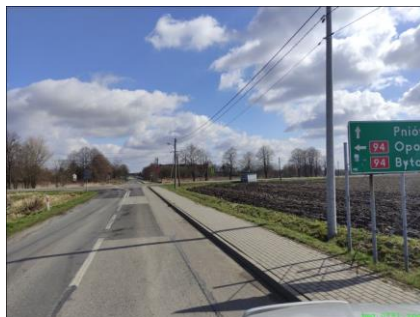
Pyskowice rynek (0,0 km) – Dzierżno (4,0 km) – Gliwice rzeka Kłodnica (8,0 km) – Rzeczyca (12,0 km) – Taciszów (15,5 km) – Pławniowice (20,0 km) – Jezioro Mały Zalew (27,0 km) – Bycina (30,0 km) – Paczyna (33,0 km) – Pniów (36,1 km)

Szlak rozpoczyna się na pyskowskim rynku, razem ze szlakiem Pętla Zborstwicka i niebieskim nr 17 prowadzi przez parki miejski oraz ulicą Parkową. Dalej samodzielnie ulicą Sikorskiego do skansenu

kolejowego. Ulicą Piaskową dociera do Dzierżna, za mostem nad Kanałem Gliwickim, prowadzi utwardzoną drogą (miejscami zniszczoną) pomiędzy kanałem a jeziorem Dzierżno Duże. Trzy kilometrowy odcinek obfituje w liczne punkty widokowe na jezioro oraz Hutę Łabędy. Rzekę Kłodnicę szlak przekracza obok małej elektrowni wodnej. Kolejne 1,5 km szlak prowadzi utwardzoną drogą równoległą do linii kolejowej, po czym skręca na północ w leśną drogę. Szlak dociera na południowy brzeg jeziora Dzierżno Duże, leśnymi drogami dojeżdża do zabudowań Rzeczycy. Obok przejazdu kolejowego węzeł ze znakowanym szlakiem żółtym. Asfaltową drogą szlak prowadzi do Taciszowa, za kanałem gliwickim skręca w utwardzoną drogę, która prowadzi na południowy brzeg jeziora Pławniowice. Przed mostem nad kanałem wspaniały widok na pławniowski pałac. 1,5 km dalej szlak skręca z asfaltowej drogi w leśną utwardzoną, która wraz ze znakami szlaku czarnego nr 30 doprowadzi nas na północny brzeg Jeziora Pławniowice. Ulicami Słoneczną i Plażową szlak dociera nad Jezioro Mały Zalew. Gruntową utwardzoną drogą szlak prowadzi do ulicy Leśnej w Bycinie. Przez Pacynę dociera do Pniowa, gdzie koniec szlaku. Powrót do Pyskowic umożliwia znakowany zielony szlak rowerowy.

10.3.8 Lubliniec – szlak Mała Panew

Kolor oznakowania:	zielony
Długość szlaku:	30,7 km

Czas przejazdu: 2-3 godziny (tempo turystyczne)

Nawierzchnia 85 % drogi o nawierzchni bitumicznej w tym liczne ścieżki rowe-
rowe oraz 15 % drogi leśne utwardzone.

Główne cele utworzenia szlaku:

- Połączenie ze sobą projektowanych oraz istniejących szlaków;
- Dojazd do miejsc atrakcyjnych turystycznie;
- Wypełnienie obszaru bez szlaków turystycznych;
- Zapewnienie mieszkańcom Lublińca możliwości uprawiania turystyki rowerowej na znakowa-
nych szlakach turystycznych;
- Połączenie Liswarciańskiego Szlaku Rowerowego ze szlakiem Małej Panwi.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Mochała i Doły, dolina rzeki Liswarty;
- Cieszowa, zabytkowy spichlerz oraz drewniany kościół;
- Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą;
- Koszęcin, pałac rodu Hohenlohe Ingelfingen, park, drewniany kościół, GOSiR;
- Kalety, most nad Małą Panwią.

Przebieg szlaku:

Lubliniec, granica miasta (0,0 km) – Sadów (2,0 km) – Harbułtowice (5,3 km) – Droniowice (7,5 km) – Doły (10,5 km) – Cieszkowa (13,3 km) – Koszęcin, park (18,5 km) – Koszęcin GOSiR (21,3 km) – Kalety ul. Rzeczna (28,0 km) – DW 789 (30,7 km)

Szlak rozpoczyna się na granicy Lublińca. Z centrum miasta można tutaj dojechać ścieżką rowerową oraz znakowanym szlakiem turystycznym. Pierwsze 2 km szlak prowadzi ścieżką rowerową wzdłuż drogi wojewódzkiej 906. W miejscowości Sadów szlak skręca na północny – wschód, 1,5 km dalej przebiega przez malowniczy las. W centrum miejscowości Harbułtowice, obok straży pożarnej znajduje się plac rekreacyjny (wiatra, siłownia, plac zabaw). W miejscowości Mochała i Doły szlak łączy się z Liswarciańskiej Szlakiem Rowerowym, dwukrotnie przekracza dolinę rzeki. Obok szkoły w Dołach znajduje się kolejny plac rekreacyjny (wiatra, siłownia, plac zabaw). Przez miejscowość Cieszkowa (liczne zabytki) szlak dociera do Koszęcina. Przez miejscowość szlak prowadzi ścieżkami rowerowymi oraz ulicami o możliwie małym natężeniu ruchu samochodów. Szlak prowadzi ulicami Lubliniecką, Parkową, przez park przy zespole pałacowym, Dąbrówki, Opiełki, Bema, Św. Trójcy, Sportową. Szlak prowadzi dookoła Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji, utwardzonymi drogami leśnymi, jest to bardzo malowniczy odcinek dookoła stawu. Szlak wraca na asfaltowe drogi, fragment po drodze wojewódzkiej (węzeł ze szlakiem Leśno Rajza) oraz ulicą Koszęcińską. Odcinek do Kalet prowadzi przez las drogą o bardzo małym ruchu samochodów, obok drogi znajduje się kilka leśnych parkingów z wiatami. Przez Kalety szlak prowadzi ulicami Rzeczną (przez most nad Małą Panwią) oraz Dolną. Od skraju miejscowości szlak prowadzi drogami leśnymi, które często są utwardzone. Posiada wspólny przebieg ze szlakiem Małej Panwi. Jego koniec jest na parkingu leśnym przy DW nr 789.

10.3.9 Jeziora Zagłębia

Kolor oznakowania:	niebieski
Długość szlaku:	34,0 km
Czas przejazdu:	3,4 godziny (tempo turystyczne)
Nawierzchnia	90 % drogi o nawierzchni bitumicznej w tym liczne ścieżki rowe- rowe oraz 10 % drogi leśne i gruntowe utwardzone.

Główne cele utworzenia szlaku:

- Połączenie szlakiem turystycznym czterech jezior;
- Połączenie ze sobą projektowanych szlaków;
- Dojazd do miejsc atrakcyjnych turystycznie;
- Wypełnienie obszaru bez szlaków turystycznych.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Jeziora: Przeczyckie, Rogoźnik II, Rogoźnik I, Kuźnica Werężyńska;
- Przeczyce, duża tama;
- Ostra Góra, punkt widokowy;
- Wał Brzękowicki, liczne punkty widokowe;
- Góra Siewierska, Centrum Edukacji Ekologicznej;

- Rogoźnik, źródło św. Jakuba.

Przebieg szlaku:

Siewierz, kemping Chmielowski (0,0 km) – Ostra Góra (5,0 km) – Dąbie (8,5 km) – Brzękowice Wał (10,5 km) – Góra Siewierska (13,0 km) – Jezioro Rogoźnik I (17,5 km) – Strzyżowice (23,5 km) – Psary ul. Polna (26,0 km) – Sarnów (29,5 km) – Preczów (33,5 km).

Szlak rozpoczyna obok kempingu nad jeziorem Przeczyckim w Siewierzu. Asfaltową ulicą Spacerową prowadzi nad samym brzegiem jeziora (łączy się ze szlakiem Brynicy i Czarnej Przemszy), później obok samej zapory. Ulicami Tysiąclecia i Mostową prowadzi do punktu widokowego na Ostrej Górze. W miejscowości Toporowice węzeł z istniejącymi szlakami gminy Psary nr 5 i 507.

Za miejscowością Gołusza Dolna stromy podjazd pod Wał Brzękowicki. Jest to najwyższe wzniesienie w okolicy, ponad 2km jazdy obfitują we wspaniałe widoki, na jego końcu zbudowano Centrum Edukacji Ekologicznej z wysoką wieżą widokową. Stromy zjazd do Góry Siewierskiej. Ulicą T. Kościuszki szlak dociera do ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej 913, dalej ulicą Cmentarną prowadzi równoległe do brzegu jeziora Rogoźnik II. Nad jeziorem Rogoźnik I szlak prowadzi ścieżkami rowerowymi do parkingu przy ul. Kościuszki (węzeł ze szlakiem OWŚ). Dalej w Rogoźniku szlak prowadzi ścieżkami rowerowymi w ulicach Kościuszki, Ogrodowej i Fabrycznej. Ulicą 1 maja prowadzi do Strzyżowic. Wzdłuż DW 913 korzysta ze ścieżki rowerowej, aż do ulicy Bocznej. Na skrzyżowaniu ulicy Polnej i Leśnej szlak opuszcza asfaltowe drogi, prowadzi utwardzoną ulicą Polną do DL Invest Park w Psarach. Obok parku ponownie ulice o nawierzchni bitumicznej: Podgórna, Główna, Parkowa do lasu łagiskiego gdzie prowadzi leśnymi dorgami utwardzonymi do

Pręczowa. Asfaltowymi ulicami Sosonową i Szkolną dociera do wsi Marianki oraz do jeziora Pogoria IV, gdzie znajduje się węzeł ze szlakiem czarnym do Dąbrowy Górniczej.

10.3.10 Las Wymysłowski

Kolor oznakowania:	czarny
Długość szlaku:	8,6 km
Czas przejazdu:	1 godzina (tempo turystyczne)
Nawierzchnia	20 % drogi o nawierzchni bitumicznej w tym liczne ścieżki rowe- rowe oraz 80 % drogi leśne i gruntowe utwardzona.

Główne cele utworzenia szlaku:

- Przejazd rowerem z Rogoźnika do Świerklańca;
- Połączenie ze sobą projektowanych szlaków;
- Umożliwienie bezpiecznego przejazdu przez tereny leśne;
- Wypełnienie obszaru bez szlaków turystycznych.

Największe atrakcje turystyczne na szlaku:

- Jeziora: Rogoźnik I, Rogoźnik II, Kozłowa Góra;
- Bunkier OWŚ;
- Las Wymysłowski;
- Stary most kolejowy nad Brynicą.

Przebieg szlaku:

Rogoźnik ul. Cmentarna (0,0 km) – Las Wymysłowski DP nr 3 (2,0 km) – Ossy (7,0 km)

Szlak rozpoczyna się na parkingu obok placu rekreacyjnego nad jeziorem Rogoźnik I (węzeł ze szlakiem Jeziora Zagłębia). Prowadzi ulicą Cmentarną, pomiędzy jeziorami do Mickiewicza gdzie jest ścieżka rowerowa. Przejazdem pod autostradą A1 dociera do Lasu Wymysłowskiego. Utwardzoną drogą leśną (DP nr 3) prowadzi na północ. Po 1,5 km skręca na zachód, dociera do szlaku OWŚ, którym

można wrócić do Rogoźnika. Starym nasypem kolejowym szlak prowadzi do mostu nad Brynicą, gdzie jest szlak Brynicy i Czarnej Przemszy.

10.4 Uzupełnienie infrastruktury turystycznej

10.4.1 Tablice duże 2x2 metry

Tablice mają pełnić rolę informacyjną i reklamową dla całej sieci szlaków turystycznych terenu obu LGD. Będą umieszczone w pobliżu siedziby każdej z gmin wchodzących w skład obu LGD.

Tablica to dwie rury ocynkowane o średnicy ok. 62 mm wkopane w grunt. Do rur przymocowana tablica z blachy stalowej ocynkowanej z naniesioną treścią informacji. Treść wydrukować na folii samoprzylepnej. Najbardziej odporny na warunki atmosferyczne jest druk solventowy. Wydruk zaleca się pokryć filtrem UV.

Powierzchnia zadruku to 2x2 metry. Dolna krawędź tablicy na wysokości 0,8 metra nad gruntem.

Treść tablicy to co najmniej:

- Mapa całego terenu w skali 1: 50 000 (układ drogowy, sieć wodna, pokrycie terenu, najważniejsze atrakcje turystyczne, granice gmin/ województw, formy ochrony przyrody) z naniesionymi wszystkimi znakowanymi szlakami rowerowymi;
- Legenda do mapy;
- Informacja o aplikacji turystycznej Ekomuzea;
- Fotografie najciekawszych atrakcji turystycznych. Po jednej z każdej gminy;
- „Tutaj jesteś”. Informacja o lokalizacji danej tablicy w przestrzeni geograficznej.

10.4.1.1 Wymogi formalno-prawne

Umieszczenie tablicy wymaga zgody właściwego Starosty. Należy złożyć **zgłoszenie budowy** lub robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę. Załącznikami do zgłoszenia będą:

- Oświadczenie o posiadanym prawie dysponowania nieruchomością na cele budowlane;

- Odpowiednie szkice i rysunki określające budowę, roboty budowlane;
- Kopię mapy zasadniczej z zaznaczeniem projektowanej budowy.

10.4.1.2 Lokalizacja

Tablice mają pełnić głównie funkcję reklamową dla sieci szlaków turystycznych. Należy umieścić po jednej tablicy w każdej z 23 gmin wchodzących w skład obu LGD. Najlepszą lokalizacją będą bezpośrednie okolice siedziby władz samorządowych jako miejsca największej koncentracji ruchu ludzi.

Można rozważyć inne lokalizacje dla tablic reklamowych tj. np. węzły przesiadkowe, główne stacje kolejowe, najważniejsze atrakcje turystyczne regionu.

10.4.2 Tablice małe 1x1 metr

Tablice mają pełnić rolę informacyjną dla fragmentu sieci szlaków turystycznych terenu obu LGD.

Tablica to dwie rury ocynkowane o średnicy ok. 62 mm wkopane w grunt. Do rur przymocowana tablica z blachy stalowej ocynkowanej z naniesioną treścią informacji. Treść wydrukować na folii samoprzylepnej techniką druku solventowego z filtrem UV.

Powierzchnia zadruku to 1x1 metr. Dolna krawędź tablicy na wysokości 1,0 metra nad gruntem.

Treść tablicy to co najmniej:

- Mapa terenu w skali 1: 50 000 (układ drogowy, sieć wodna, pokrycie terenu, najważniejsze atrakcje turystyczne, granice gmin/ województw, formy ochrony przyrody) z naniesionymi wszystkimi znakowanymi szlakami rowerowymi;
- Legenda do mapy;
- Informacja o aplikacji turystycznej Ekomuzea;
- Fotografie najciekawszych atrakcji turystycznych, które znajdują się na danym fragmencie mapy;
- „Tutaj jesteś”. Informacja o lokalizacji danej tablicy w przestrzeni geograficznej.

10.4.2.1 Wymogi formalno-prawne

Umieszczenie tablicy wymaga zgody właściwego Starosty. Należy złożyć **zgłoszenie budowy** lub robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę. Załącznikami do zgłoszenia będą:

- Oświadczenie o posiadanym prawie dysponowania nieruchomością na cele budowlane;

- Odpowiednie szkice i rysunki określające budowę, roboty budowlane;
- Kopię mapy zasadniczej z zaznaczeniem projektowanej budowy.

10.4.2.2 Lokalizacja

Tablice mają pełnić funkcję reklamową i informacyjną dla fragmentu sieci szlaków turystycznych. Należy je ustawić:

- na każdym skrzyżowaniu projektowanych szlaków turystycznych z już istniejącymi lub projektowanymi szlakami;
- na końcach i początkach projektowanych szlaków;
- przy stacjach kolejowych przy których przebiegają szlaki;
- w miejscach koncentracji ruchu turystycznego (tam, gdzie nie ustawiono tablic 2x2 metry).

Duże zagęszczenie tablic pozwoli turystom dokładniej zwiedzić region, umożliwi podejmowanie decyzji o zmianie kierunku wycieczki.

Szacowana ilość tablic (dokładna powinna zostać określona w projekcie technicznym):

- Szlak północ – południe: 13
- Szlak Małej Panwi: 11
- Szlak Brynicy i Czarnej Przemszy: 11
- Szlak łącznik do Miasteczka Śląskiego: 3
- Szlak Obszar Warowny Śląsk: 6
- Szlak Pętla Zbrostawicka: 8
- Szlak Śladami mamuta: 12
- Szlak Lubliniec – Mała Panew: 9
- Szlak Jeziora Zagłębia: 7
- Szlak Las Wymysłowski: 1

Razem co najmniej 81 tablic.

10.4.3 Mapa turystyczna 1: 50 000

Opracowanie mapy należy zlecić profesjonalnej firmie kartograficznej. Treść mapy powinna być aktualizowana w terenie oraz poddana konsultacjom z lokalnymi samorządami oraz przedstawicielami organizacji turystycznych.

Mapa posłuży jako treść do tablic 2x2 metry oraz 1x1 metr.

Mapa powinna być dostępna do nieodpłatnego pobrania offline w formacie pdf ze stron internetowych LGD, gmin, organizacji turystycznych.

Treść mamy to co najmniej:

- układ drogowy;
- sieć wodna;
- pokrycie terenu;
- najważniejsze atrakcje turystyczne, granice gmin/ województw;
- formy ochrony przyrody;
- wszystkie znakowane szlaki turystyczne (piesze, rowerowe, kajakowe itd.);
- Legenda do mapy;
- rodzaj nawierzchni dróg, po których przebiegają projektowane szlaki rowerowe.

10.4.4 Odtworzenie oznakowania

Na terenie obu LGD znajdują się dwie sieci szlaków Leśno Rajza i Leśno Uciecha (szczegółowy opis w rozdziale 8.1.1 i 8.1.2). Szlaki są rozpoznawalną marką turystyczną, jednak ich stan oznakowania jest bardzo zły na większości odcinków.

Należy podjąć działania do wykonania nowego oznakowania malowanego, a na skrzyżowaniach dróg bitumicznych należy umieścić oznakowanie metalowe.

Ze względu na leśny charakter tych szlaków, koszt oznakowania będzie co najmniej o połowę niższy niż szlaków z koncepcji.

10.4.5 Ścieżki rowerowe

Po wykonaniu oznakowania szlaków turystycznych należy podjąć działania do budowy ścieżek rowerowych lub wydzielonych pasów ruchu dla rowerów na całej długości szlaków.

Prace należy rozpocząć od odcinków najbardziej obciążonych ruchem samochodów. Najważniejsze odcinki szlaków wymagające inwestycji:

1. ulica Gliwicka: Ziemięcice – Boniowice – Kamieniec (gm. Zbrostawice);
2. DW nr 907 na odcinku przebiegu szlaku „północ – południe” lub na drodze gminnej 240508_2.0003.AR_2.26;
3. miejscowość Brusiek w ciągu dróg wojewódzkich 789 i 907;
4. Rogoźnik i Bobrowniki w ciągu ulic Polna i Sienkiewicza;
5. Zabrze – Świętoszowice – Ziemięcice – Gliwice;
6. Gliwice – Pyskowice (wzdłuż szlaku Pętla Zbrostawicka);

7. Pyskowice ul. Wyzwolenia – Łubie ul. Pyskowicka;
8. Wilkowice – Ptakowice – Bytom ul. Ptakowicka;
9. Ptakowice pomiędzy ul. Górnicką a granicą lasu;
10. Koszęcin, droga wojewódzka nr 907;
11. Rogoźnik, ul. Cmentarna.

10.5 Zielony ład dla infrastruktury rowerowej

Przyszłość Europy zależy od stanu naszej planety. Unia Europejska zobowiązała się osiągnąć do 2050 r. neutralność klimatyczną. W ramach Europejskiego prawa o klimacie Komisja Europejska zaproponowała wprowadzenie prawnie wiążącego celu polegającego na osiągnięciu do 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych netto. Oznacza to, że do połowy wieku unijna gospodarka ma emitować tylko tyle gazów cieplarnianych, ile jest w stanie pochłoniąć. Zielony ład to priorytet nadchodzącej perspektywy finansowej a jednocześnie nowo proponowana unijna strategia wzrostu, która ma stworzyć bardziej odporną, zieloną i cyfrową Europę.

Przykłady działań w ramach ww. polityki:

1. W województwie wielkopolskim realizowany jest Program rozwoju ścieżek rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich – opiewający na kwotę 30 000 000,00 zł.
2. Promocja alternatywnych rodzajów transportu. Rower jako nieemisyjny środek transportu.
3. Programy finansowe promujące komunikację rowerową.

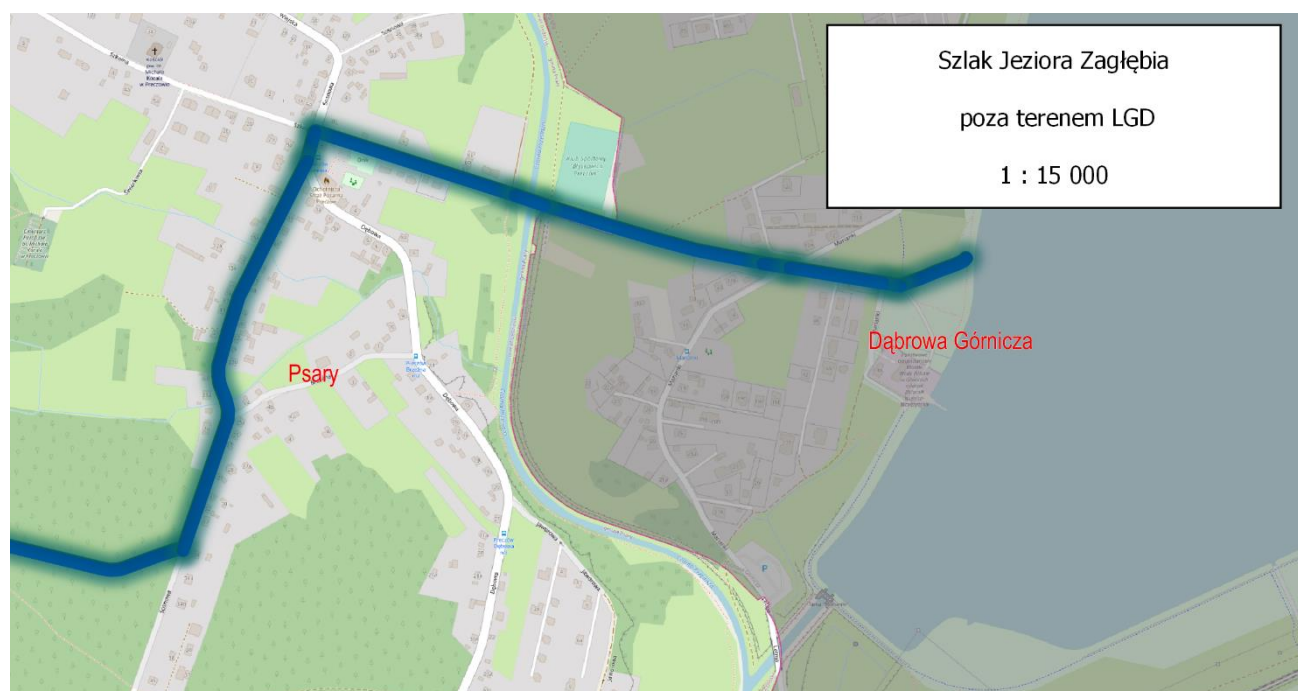
50 euro dla każdego Francuza na naprawę roweru. Aby dodatkowo zachęcić obywateli do przemieszczania się rowerami, francuski rząd ogłosił specjalny program wsparcia finansowego dla rowerzystów. Na stronie internetowej będzie można znaleźć listę ponad 3 tys. warsztatów, które zgodzą się naprawić dowolny rower za maksymalnie 50 euro (np. wymienić opony albo łańcuch na nowy).

10.6 Odcinki szlaków poza LGD

Projekt zakłada, iż projektowane szlaki turystyczne mają znajdować się wyłącznie na terenie 23 gmin wchodzących w skład LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska” oraz LGD „Brynica to nie granica”.

Wykaz gmin ościennych, przez które przebiegają szlaki turystyczne:

Gmina Dąbrowa Górnicza

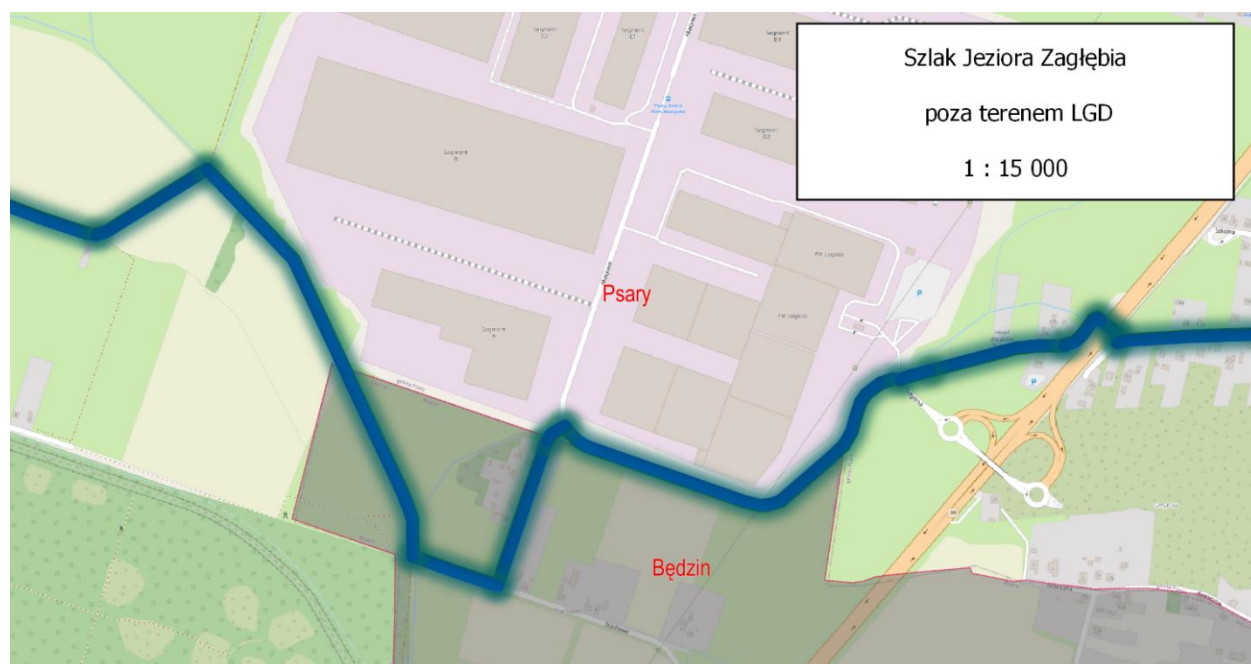
Projektowany szlak: Jeziora Zagłębia

Długość odcinka poza LGD 530 metrów

Gmina poza LGD Dąbrowa Górnicza

Uzasadnienie przebiegu poza LGD Celem szlaku jest połączenie ze sobą czterech jezior Zagłębia. Duża część zbiornika Kuźnica Warężyńska jest na terenie LGD dlatego zdecydowano zakończyć szlak nad tym jeziorem.

Gmina Będzin

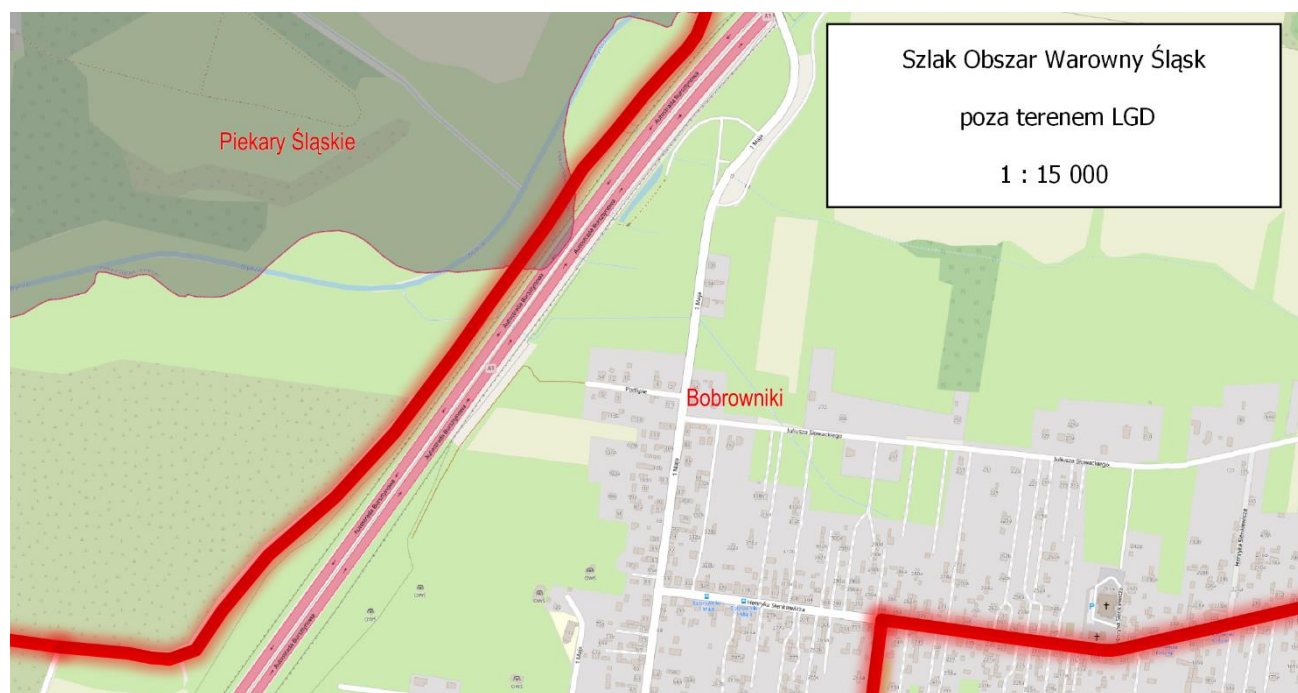
Projektowany szlak: Jeziora Zagłębia

Długość odcinka poza LGD 695 metrów

Gmina poza LGD Będzin

Uzasadnienie przebiegu poza LGD. Szlak prowadzi drogami w południowej części gminy Psary nie opodal jej granicy. Na odcinku około 700 metrów brak drogi obok DL Invest Park Psary.

Gmina Piekary Śląskie

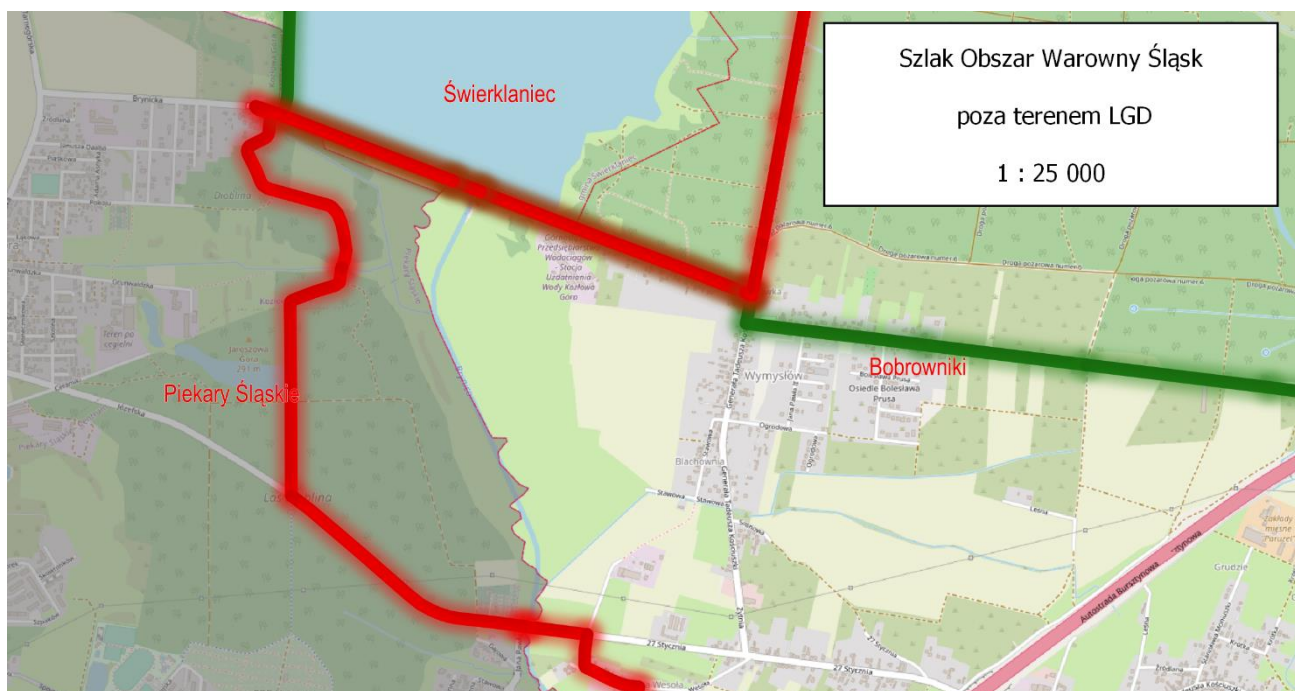

Projektowany szlak: Obszar Warowny Śląsk

Długość odcinka poza LGD 150 metrów

Gmina poza LGD Piekary Śląskie

Uzasadnienie przebiegu poza LGD Szlak prowadzi utwardzoną drogą równoległą do autostrady na terenie gminy Bobrowniki. Na krótkim odcinku droga ta przebiega przez teren gminy Piekary Śląskie.

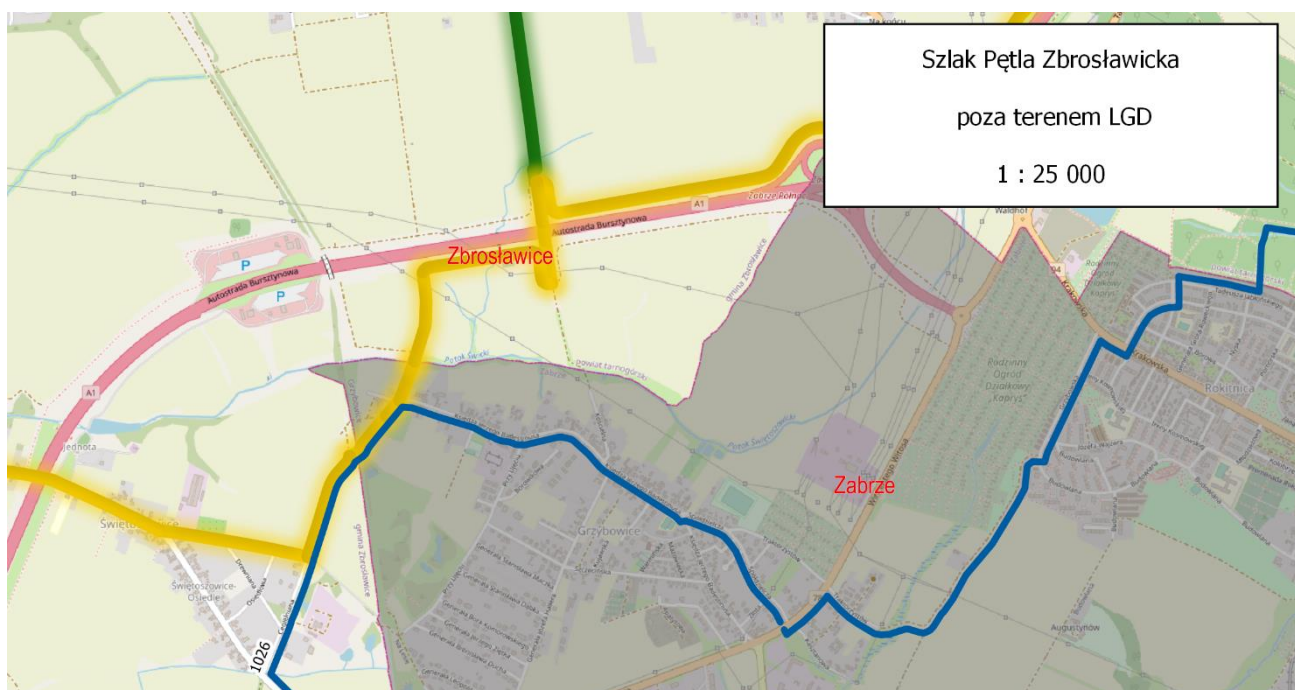
Projektowany szlak: Obszar Warowny Śląsk

Długość odcinka poza LGD 3000 metrów

Gmina poza LGD Piekary Śląskie

Uzasadnienie przebiegu poza LGD. Celem szlaku jest jego przebieg obok jak największej ilości obiektów militarnych OWŚ. Zapora zbiornika Kozłowa Góra miała znaczenie militarne, obok niej znajdują się dwa bunkry.

Gmina Zabrze

Projektowany szlak: Pętla Zbrośławicka

Długość odcinka poza LGD 380 metrów

Gmina poza LGD Zabrze

Uzasadnienie przebiegu poza LGD. Celem szlaku jest jego połączenie z istniejącym Zabrzańskim Szlakiem Rowerowym. Jednocześnie brak innych dróg w rejonie Świętoszowic, które spełniałyby cel szlaku.

Gmina Gliwice

Projektowany szlak: Pętla Zbrośławicka

Długość odcinka poza LGD 1300 metrów

Gmina poza LGD Gliwice

Uzasadnienie przebiegu poza LGD. Szlak Pętla Zbrośławicka musi przebiegać przez Pyskowice. Brak innej bezpiecznej drogi pomiędzy Ziemięciami a Pyskowicami.

Projektowany szlak: Śladami mamuta

Długość odcinka poza LGD 2300 metrów

Gmina poza LGD Gliwice

Uzasadnienie przebiegu poza LGD. Szlak Śladami mamuta ma za zadanie przebiegać dookoła jeziora Dzierżno Duże. Przez teren miasta Gliwice prowadzi jedyna droga, która spełnia ten warunek.

Gmina Lubliniec

Projektowany szlak: Północ - południe

Długość odcinka poza LGD 3700 metrów

Gmina poza LGD Lubliniec

Uzasadnienie przebiegu poza LGD. Pomiedzy Krupskim Młynem a Pawonkowem jest wiele dróg leśnych które łączą te dwie gminy. Jednak żadna z nich nie nadaje się do przeprowadzenia szlaku rowerowego. Wybrano drogę asfaltową i szeroką utwardzoną drogę leśną.

11 Kosztorys

Wytyczne inwestora to: szacowanie kosztów wykonania poszczególnych elementów koncepcji z uwzględnieniem planowanego czasu realizacji właściwego projektu współpracy tj. 01.01.2022 – 15.12.2022 (ostateczne zakończenie realizacji operacji w obecnej perspektywie finansowej UE) oraz dysponowaniem przez partnerów LGD łącznym budżetem, w wysokości około 500 000 zł.

Poniższe wyliczenia zostały wycenione szacunkowo w oparciu o doświadczenie Wykonawcy i na podstawie wyników ogłoszonych przetargów zamówień publicznych w latach 2016 -2020.

W tabeli podano wartości brutto, zawierające podatek VAT 23%.

KOSZTORYS OZNAKOWANIA dla całej koncepcji					
działanie	ilość	miara	stawka	razem	uwagi
projekt oznakowania szlaku	406,5	km	150	60975	
opracowanie projektów zmiany stałej organizacji ruchu	300	skrzyżowanie	100	30000	
średni koszt wykonania oznakowania	406,5	km	1000	406500	w tym R3, R1 metalowe i malowane
tablice informacyjne duże	23	sztuka	3300	75900	
tablica z mapą	82	sztuka	2100	172200	wysoka jakość druku
RAZEM				745575	

KOSZTORYS OZNAKOWANIA Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Leśna Kraina Górnego Śląska”					
działanie	ilość	miara	stawka	razem	uwagi
projekt oznakowania szlaku	240,57	km	150	36085,5	
opracowanie projektów zmiany stałej organizacji ruchu	200	skrzyżowanie	100	20000	

średni koszt wykonania oznakowania	240,57	km	1000	240570	w tym R3, R1 metalowe i malowane
tablice informacyjne duże	16	sztuka	3300	52800	
tablica z mapą	53	sztuka	2100	111300	wysoka jakość druku
RAZEM				460755,5	

KOSZTORYS OZNAKOWANIA Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”.					
działanie	ilość	miara	stawka	razem	uwagi
projekt oznakowania szlaku	153,87	km	150	23080,5	
opracowanie projektów zmiany stałej organizacji ruchu	85	skrzyżowanie	100	8500	
średni koszt wykonania oznakowania	153,87	km	1000	153870	w tym R3, R1 metalowe i malowane
tablice informacyjne duże	7	sztuka	3300	23100	
tablica z mapą	27	sztuka	2100	56700	wysoka jakość druku
RAZEM				265250,5	

KOSZTORYS OZNAKOWANIA poza terenem obu LGD					
działanie	ilość	miara	stawka	razem	uwagi
projekt oznakowania szlaku	12,06	km	150	1809	
opracowanie projektów zmiany stałej organizacji ruchu	15	skrzyżowanie	100	1500	
średni koszt wykonania oznakowania	12,06	km	1000	12060	w tym R3, R1 metalowe i malowane
tablice informacyjne duże	0	sztuka	3300	0	
tablica z mapą	1	sztuka	2100	2100	gmina Dąbrowa Górnicza i Lubliniec
RAZEM				17469	

KOSZTORYS OZNAKOWANIA poza terenem LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska”					
działanie	ilość	miara	stawka	razem	uwagi
projekt oznakowania szlaku	7,68	km	150	1152	
opracowanie projektów zmiany stałej organizacji ruchu	8	skrzyżowanie	100	800	
średni koszt wykonania oznakowania	7,68	km	1000	7680	w tym R3, R1 metalowe i malowane
tablice informacyjne duże	0	sztuka	3300	0	
tablica z mapą	0	sztuka	2100	0	gmina Lubliniec
RAZEM				9632	

KOSZTORYS OZNAKOWANIA poza terenem LGD „Brynica to nie granica”					
działanie	ilość	miara	stawka	razem	uwagi
projekt oznakowania szlaku	4,38	km	150	657	
opracowanie projektów zmiany stałej organizacji ruchu	7	skrzyżowanie	100	700	
średni koszt wykonania oznakowania	4,38	km	1000	4380	w tym R3, R1 metalowe i malowane
tablice informacyjne duże	0	sztuka	3300	0	
tablica z mapą	1	sztuka	2100	2100	gmina Dąbrowa Górnicza
RAZEM				7837	

W celu otrzymania dokładnego kosztu wykonania oznakowania szlaku turystycznego, należy sporządzić jego projekt techniczny. Cena zależy od ilości i rodzaju umieszczanych znaków. Koszt znakowania na terenie leśnym będzie o wiele niższy niż na terenie zurbanizowanym.

12 Załączniki

1. Wykaz dodatkowych obiektów dla drogowiskazów R-3;
2. Założenia regionalnej polityki rowerowej województwa śląskiego wraz z koncepcją sieci regionalnych tras rowerowych (w ujęciu korytarzowym), Biuro ds. Planowania Przestrzennego Katowice, czerwiec 2019 r.